

nieuwe
AVS

Frankelandgroe

Reddende
engelen

Opening nieuwe locatie
Alzheimer Café

editie 1 | 2026

Voorwoord	3
Presentatie van de duofiets in Vaartland	4
De rol van de hersenen in makkelijke taal: angst	7
Mantelzorgrubriek	8
Gedicht	11
De pelgrimsroute naar Santiago di Compostella	12
Smaakcentrum	15
Naairubriek	16
Gewoon? Nee, juist heel bijzonder!	17
Zomertijd	19
Van toen	22
Eten en drinken bij de Frankelandgroep	26
Feestelijke opening nieuwe locatie Alzheimer Café Schiedam	28

We want more	54
Boekentip	56
Kijken naar wat iemand wél kan	58
Agenda Roze Salon	59
Liefde is...	60
Podia uitgelicht	62
Exposities	63
Historie van Vlaardingen	64
Patrick en zijn moeder	70
Winterfeest in Schiewaegh	72
Sneeuw	75
Olympische sfeer in Harg-Spaland	76
Puzzeltijd	78

Agenda Alzheimer Café en Parkinson Café	30
Hamburgers bakken op de afdeling	31
Op de koffie bij...	32
Klachtenfunctionaris/vertrouwenspersoon	34
Om even bij stil te staan	35
Column	36
Oog op de natuur	38
Een hart onder de riem	42
Reddingsoperatie	44
Onder de loep: Marokko	45
ZorgkaartNederland in beeld	49
Herinneringen aan de oorlog	50
Gedicht	52
Optreden Michael Bouwhuis	53

Ruimte voor menselijkheid

Door Roel van Tongeren,
bestuurder Frankelandgroep en directeur zorg Harg-Spaland, Schiewaegh en Vaartland

Wat hebben we weer genoten van de Olympische Winterspelen in Italië. Of beter gezegd: van alles wat zich afspeelde in en rondom het prachtige winterdecor van Italië. Ik weet niet hoe het bij u thuis ging, maar hier werd er weer fanatiek meegeleefd. De televisie stond aan, de thee werd nog eens bijgeschonken en bij iedere medaillekans zaten we op het puntje van de bank. Meeschreeuwend naar een olympische medaille vanuit Schiedam. Toch denk ik dat ze ons hebben gehoord!

Onze Nederlandse sporters hebben opnieuw laten zien waar zo'n klein land groot in kan zijn. Natuurlijk denken we bij de Winterspelen meteen aan het schaatsen – een traditie waar we trots op mogen zijn – maar ook in andere disciplines stonden onze sporters hun mannetje (en vrouwtje). Wat blijft het bijzonder om te zien hoeveel toewijding, discipline en doorzettingsvermogen er achter zo'n paar minuten op het ijs schuilgaan.

En dan die typische wintersporten die je alleen tijdens de Winterspelen ziet. Curling blijft voor mij toch een fascinerend schouwspel: volwassen mensen die met een bezem over het ijs rennen en daar heel serieus bij kijken. Ik begrijp nog steeds niet alle regels, maar dat weerhoudt me er niet van om fanatiek mee te leven. Het mooie is: je hoeft geen expert te zijn om geraakt te worden door sport. Enthousiasme is genoeg.

Zo hoorde ik afgelopen week voor het eerst de uitdrukking 'curling generatie'. Opgevoed door 'curling ouders' die alle obstakels en problemen voor hun kinderen wegvegen. Een grappige vergelijking.

Terwijl onze sporters in de kou topprestaties leveren, wordt er in Den Haag stevig vergaderd over warme – en soms minder warme – onderwerpen. Het nieuwe kabinet, onder leiding van Rob Jetten, heeft plannen om te bezuinigen, onder andere in de zorg en de verpleeghuiszorg. Dat zijn besluiten die veel van onze lezers direct raken. Zorg is immers geen bijzaak; het is iets waar we als maatschappij, met elkaar voor moeten zorgdragen.

Laten we hopen dat er naast cijfers en tabellen ook ruimte blijft voor menselijkheid. Net als bij de sport draait het uiteindelijk om mensen: om inzet, om elkaar helpen en om samen vooruitkomen. Misschien is dat wel de mooiste les van deze Winterspelen.

Voor nu wens ik u veel leesplezier met deze nieuwe editie van Frankelandgroep Nieuws.

En wie weet... zit u bij de volgende Winterspelen net zo fanatiek voor de televisie als ik – al is het maar om te kijken hoe dat curling nu écht werkt.

Op 12 januari was het zover: de officiële ingebruikneming van de duofiets.

De Frankelgroep heeft sinds begin dit jaar de beschikking over twee nieuwe duofietsen. Deze worden gedeeld door de verschillende locaties. De ene fiets wordt gedeeld door Frankeland en Schie-waegh en de andere fiets wordt gedeeld door Harg-Spaland en Vaartland.

Hieronder het verhaal van de ingebruikname van de fiets in Vaartland. Eén van onze bewoners, mevrouw Splunter, had al lange tijd samen met haar dochter gevraagd of wij zo'n fiets hadden. Tot nu toe konden wij haar blij maken met een rolstoelfiets, maar een duofiets hadden we helaas nog niet. Tot die dag... de dag waarop we de duofiets officieel in gebruik konden nemen en waarop er ongetwijfeld heel veel mooie herinneringen gemaakt gaan worden.

Mevrouw Splunter kreeg de eer om de feestelijke strik van de fiets te halen en zij mocht met Kyra, coördinator welzijn, een proefritje maken. Mevrouw vond het spannend maar erg leuk. De wind waaide door haar haren en ze vertelde dat ze door het meetrappen lekker bezig was geweest met haar lijf en leden. Ze kijkt uit naar de volgende keer dat ze mag meefietsen.

Daarna mocht de heer Van der Waard met Kyra mee om een ritje maken. Vervolgens mochten alle andere aanwezige cliënten samen met Kyra een rondje over de parkeerplaats maken om te ervaren hoe de duofiets bevalt. En dat was meteen duidelijk: het enthousiasme was groot! We kunnen gerust zeggen dat de wachtlijst voor gebruik van de duofiets al aardig begint te groeien.

De opening zelf was rustig en sfeervol, met fijne achtergrondmuziek en vooral veel genieten van het moment dat we de fiets nu écht fulltime kunnen gebruiken. Een prachtige aanwinst waar nog veel mooie momenten uit zullen voortkomen.

Het is fijn dat een aantal vrijwilligers zich al heeft opgegeven om met de bewoners te fietsen. Maar voor het echte werk is het wel handig om even te oefenen.

Zo vroeg vrijwilliger Pieter aan stagiaire Senna of zij met hem mee wilde om als proefkonijn te fungeren. Voor beiden was dit een spannende tocht, want het is natuurlijk even wennen op zo'n brede fiets. Voor Pieter bleek in het begin vooral het bochtenwerk lastig. Je moet eigenlijk als een bus een ruime bocht maken en met die smalle fietspaden is dat een lastige opgave. Een stoeprandje hier en daar werd tijdens de eerste proefrit nogal eens meegenomen. Dat was vooral schrikken voor onze stagiaire Senna, want je hebt als rijder op deze fiets geen enkele controle, terwijl je de neiging hebt om mee te sturen. Maar zowel Pieter als Senna wende er al snel aan. Al moest Senna nog even leren om de controle los te laten en te vertrouwen op de stuurvaardigheden van Pieter. Proefrit geslaagd dus en vrijwilligers Erna, Pieter en John kunnen op de dinsdagmiddag met bewoners van unit 2, de woensdagmiddag met de bewoners van unit 3 en de donderdagochtend met bewoners van unit 1 op (fiets)pad.

Meneer Van der Waard heeft inmiddels al een langere rit met een vrijwilliger mogen maken. Tijdens een interview hierover vertelde hij dat hij helemaal naar Schiedam heeft gefietst. "Het is een uitstekend apparaat," zo vertrouwde hij ons toe. Wij zaten op dat moment met een aantal andere heren bij elkaar en toen zei de heer Van der Waard: "Jongens, allemaal op de fiets!" Hij was zeer positief en kan niet wachten tot hij weer aan de beurt is.

In overleg kunnen ook de familieleden en/of mantelzorgers van de bewoners gebruikmaken van de duofiets om samen op pad te gaan. Dit kan zowel in de weekenden of op avonden zolang het nog licht is. Het is echter wel verplicht om vooraf te reserveren bij de dagbestedingscoach van de betreffende unit.

Wij wensen iedereen die mee wil veel fietsplezier toe!

De rol van de hersenen in makkelijke taal: angst

Door Jacqueline van der Pijl, redacteur

Hoe komt het toch, dat sommige mensen altijd op zoek zijn naar nieuwe ervaringen en andere mensen alleen gelukkig zijn als er geen verrassingen optreden? Aan de hand van een anekdote uit het boek Een zeepaardje in je hoofd vertelt neurobiologe Marianne Joëls welke rol je hersenen spelen bij angst.

Omdat de schrijfster de kunst verstaat om iets wat ingewikkeld is eenvoudig te vertellen, citeer ik haar letterlijk. De anekdote is geïnspireerd op haar (voormalige) buurman.

Als achttienjarige ging hij in dienst. Hij meldde zich vrijwillig aan bij het Korps Commandotroepen, waarvan de opleiding bestaat uit een aaneensluiting van ontberingen: trainingen in de bergen en survivalkampen in extreme kou of hitte. Hij smulde ervan.

Nu gaat hij weer op survivaltochten, maar dan vrijwillig, met zijn zoon. Hij skiet graag en scheurt dan met zijn auto voor een lang weekend naar Oostenrijk, suist twee dagen van zonsopgang tot zonsondergang van de hellingen, liefst van ongeprepareerde pistes, waarna hij 's nachts in ijlt tempo weer terugrijdt om de volgende dag aan het werk te gaan.

In de zomervakantie gaat hij bijvoorbeeld raften in een of andere enge kloof in Canada of draken-vliegen (paragliden, red.) in Zuid-Afrika. Als hij in het weekend al thuis is, kun je hem op zondagmiddag zappend voor de televisie aantreffen, op zoek naar beelden van autoracen of snowboarden.

Nieuwe ervaringen en de angst ervoor

Volgens Joëls worden nieuwsgierigheid en interesse in nieuwe ervaringen gecontroleerd door een hersenkern in het voorste (frontale) deel van de schors. Deze kern functioneert als een rem op risicovol gedrag. Bij mensen die steeds op zoek zijn naar nieuwe uitdagingen, werkt deze kern en daarmee de rem op hun gedrag niet goed.

Daartegenover staan mensen die ieder mogelijk gevaar uit de weg gaan en liever kiezen voor de bekende weg. Bij deze groep maakt die kern in de frontale schors overuren. Herken je wel iets van jezelf hierin zonder dat je erin doorslaat en ben je verder happy met je leven, dan kun je volgens Joëls altijd nog kiezen voor de gulden middenweg.

De 'vakantievrezers' onder ons met een reislustige partner kunnen bijvoorbeeld kiezen voor een compromis-land totdat ze een leeftijd hebben bereikt waarop ze kunnen zeggen: 'Nee, zo ver reizen, dat doe ik niet meer, dat is me te vermoeiend. Dat zou ook niet meer verantwoord zijn op mijn leeftijd.' Dat begrijpt iedereen.

Tot slot wil ik de lezers van dit artikel nog meegeven dat je met gedragstherapie of medicatie de werking van de frontale schors ietwat kunt beïnvloeden.

Ik (mantel)zorg, u (mantel)zorgt, wij (mantel)zorgen

“Het gaat écht om aandacht”

Mevrouw G.J. Korpershoek-Uittenbroek houdt wel van een grapje. Als ik haar vraag hoe vaak haar zoon, JJ Korpershoek, bij haar op bezoek komt, zegt zij eerst, grijnzend: “Bijna nooit.”

“Nee hoor,” voegt ze er vrijwel meteen aan toe, “hij komt juist heel vaak op bezoek, net als mijn andere kinderen.” Wel voelt zij zich soms een beetje bezwaard, dat zij zoveel moeite voor haar doen: “Zij hebben zelf ook gezinnen.”

Mevrouw Korpershoek woont zo’n twee jaar in het Jacobs Gasthuis. Tot haar 96ste woonde zij zelfstandig, in Veghel – al heeft zij vanwege het beroep van haar man, die predikant was, zo ongeveer overal in Nederland gewoond: onder meer in Anna Paulowna, IJsselstein, Epe, de Bilt, Oss... Pas toen het thuis niet meer ging werd er gezocht naar een nieuwe plek. Zowel in Hilversum, waar haar dochter woont, werd rondgekeken, als in Schiedam, waar de betreffende zoon woont. Binnen twee weken was het beklonken en was mevrouw Korpershoek verhuisd. “Het eten is hier heerlijk,” zegt ze. Ook is ze erg te spreken over de wandelgroep en als het even kan gaat ze mee met de rolstoelfiets, want ze vindt het lekker om naar buiten te gaan.

Drie keer per week komt haar zoon JJ langs. “Altijd op zondag met mijn vrouw Elsje,” vertelt hij, “en voor de rest wanneer het maar uitkomt. Mijn zus Christa komt elke week een dag langs en mijn broers bezoeken haar ook regelmatig, maar zij wonen wat

verder weg dus voor mij is het makkelijker. We bespreken dit in onze broers-en-zus-groepsapp (dit is een digitale groep die werkt op een mobiele telefoon, red.)” Ook toen zijn moeder nog zelfstandig woonde ging hij vaak bij haar op bezoek, al was de noodzaak toen minder hoog want zijn moeder was toen nog mobiel. Inmiddels kan zij niet meer lopen, dus halen hij en z’n zus boodschappjes voor haar en doet hij weleens een afwasje. Dit mantel-

zorgen ervaart hij overigens absoluut niet als een opgave. “Ik kom vooral voor het praatje, een kopje koffie... het gaat écht om de aandacht. De zorg wordt gedaan door de medewerkers van het Jacobs Gasthuis,” zegt hij.

Ooit zorgde mevrouw Korpershoek zelf voor haar eigen moeder, die destijds in Vaartland woonde. Ze weet dus wat het is, mantelzorgen. “Dat deden we toen gewoon,” zegt ze daar over.

Soms mopperde haar moeder weleens. "Dan zei ik tegen haar: je mag vijf minuten mopperen. Daarna gaan we weer leuk doen."

Zoon JJ vindt dat er door de medewerkers van het Jacobs Gasthuis goed met hem gecommuniceerd wordt en hij merkt dat zijn aanwezigheid als mantelzorgers ook door hen wordt gewaardeerd. "Dingen als een High Five-diner, daar gaat altijd iemand van ons met mijn moeder naartoe," zegt hij. "Ik vraag dan in onze groepsapp: wie gaat er deze keer?"

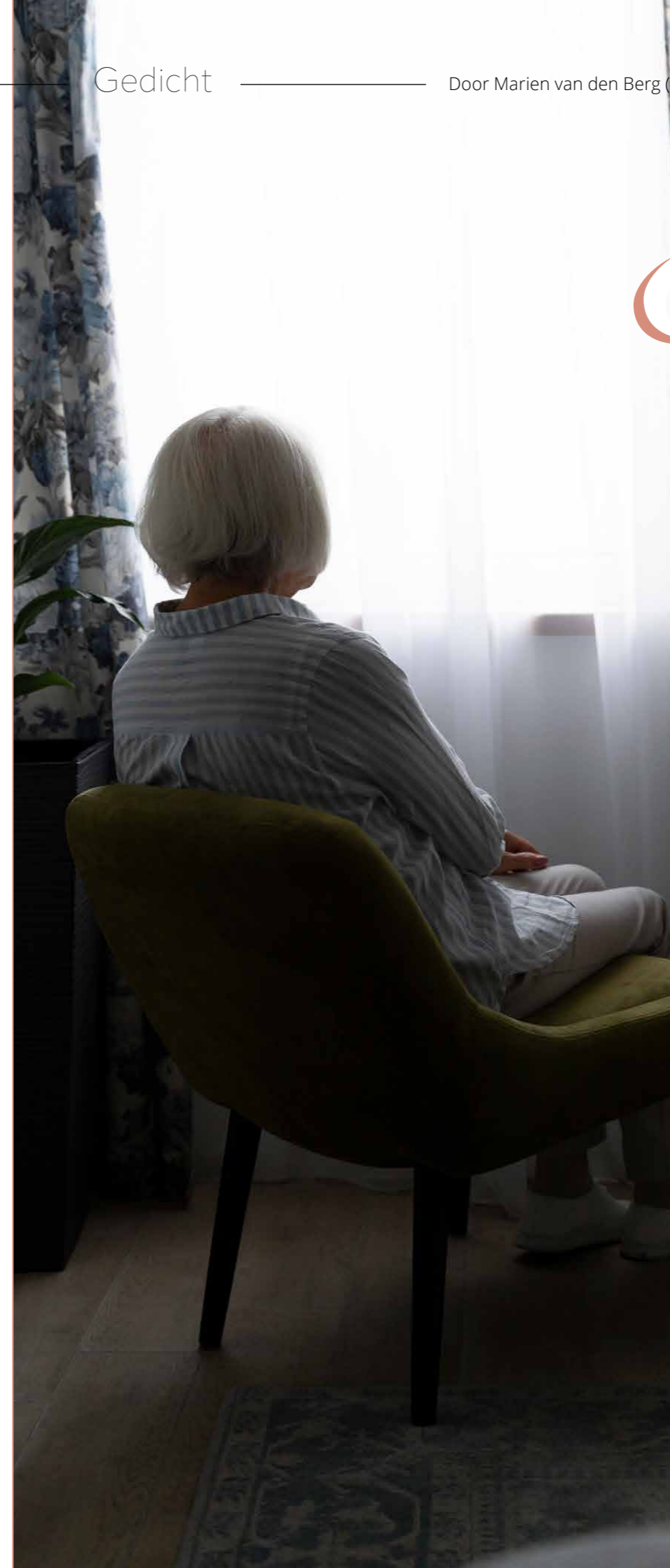
Vorig jaar vierde mevrouw Korpershoek haar 98ste verjaardag in de visitekamer van het Jacobs Gasthuis.

Toevallig viel deze verjaardag samen met het 750-jarige bestaan van de stad Schiedam. De zoon van JJ, kleinzoon Dirk-Jan, bewerkte (met wat hulp van A.I.) daarom de tekst op het spandoek dat ter gelegenheid van het stadsjubileum aan het balkon van het Jacobs Gasthuis hing, precies op de plek waar de verjaardag van mevrouw Korpershoek gevierd werd.

De nieuwe tekst? Oma viert de toekomst. Mevrouw Korpershoek is namelijk niet alleen oma, zij heeft ook maar liefst vijf achterkleinkinderen, die haar 'omi' noemen!

Vorig jaar vierde mevrouw Korpershoek haar 98ste verjaardag

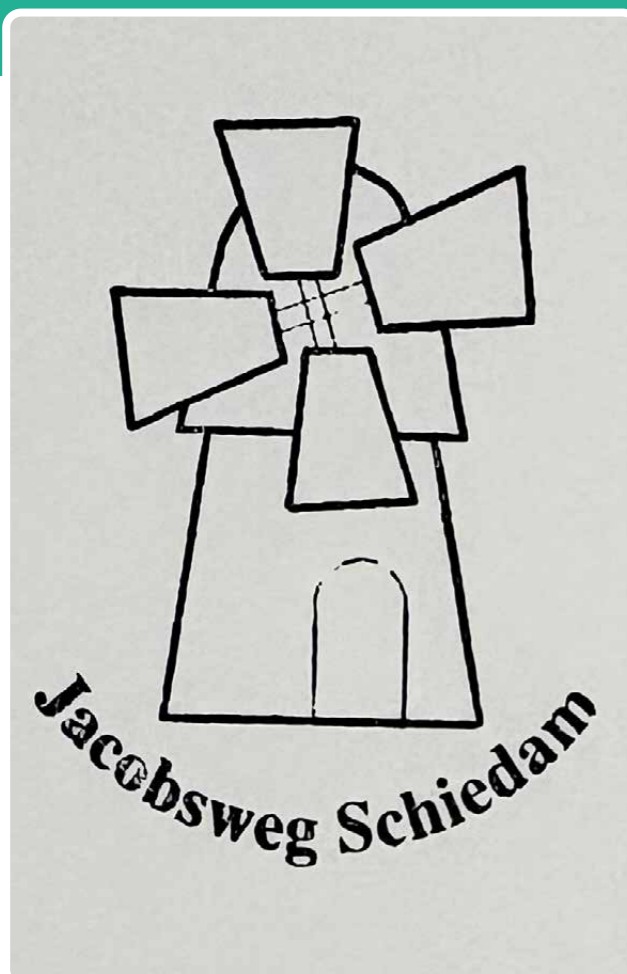
Elke dag

Elke dag, als ik wakker word,
heb ik weer hoop
Dat het vandaag anders zal zijn
Elke avond als ik slapen ga,
heb ik even hoop
Dat het morgen weer
anders, gewoon is
Elke dag zoek ik naar de
goede ogenblikken
Die er ook zeker zijn
Elke dag zijn er steeds
meer momenten
Die verdriet doen en pijn
Elke dag probeer ik er weer het
beste van de maken
Om jou zo veel mogelijk bij te staan
Elke dag probeer ik niet verder
achterop te raken
En nog met jouw wereld
mee te gaan
Elke dag begin ik weer met
goede moed
Hoe vermoed ik vaak ook ben
Elke dag zie ik wat de dementie
met je doet
En hoe ik steeds minder
mezelf nog ben
Elke dag ben ik er voor jou
Dat vind ik heel normaal
Omdat ik gewoonweg van je hou
Maar wie ziet, voelt en hoort
nu mijn verhaal
Elke dag, elke dag, elke dag

De pelgrimsroute naar *Santiago di Compostella*

Door Cees van Giezen, redacteur Beeld Jacobuskerk (pag. 13) door Coen Meeder, redactiefotograaf

Waar denkt u aan als u het woord 'pelgrim' hoort? Waarschijnlijk aan iemand die met een rugzak om, leunend op een stok, langs stoffige zandwegen in de hete middagzon zijn weg zoekt naar zijn volgende slaapplek, in een klooster, een pastorie, een boerenschuur, of zomaar in het open veld. Om niet voor landloper aangezien te worden heeft hij een duidelijk pelgrimsteken op zijn kleding of muts gespeld.

Overall waar hij komt wordt hij met eerbied ontvangen. De mensen weten het, deze pelgrim is op een gewijde reis; een bedevaart naar een heilig oord. Soms niet zo ver hiervandaan, slechts enkele dagen lopen, soms is hij een jaar of langer onderweg, naar Rome, of zelfs naar Jeruzalem. Veel steden verwelkomden pelgrims die de relieken van een heilige kwamen aanbidden.

En zo was het ook in de Middeleeuwen in Schiedam, waar pelgrims van heinde en verre de relieken van de heilige Liduina kwamen aanbidden. Vaak werd een pelgrimstocht ondernomen als boetedoening. Rang of stand maakte niet uit, maar vaak waren het hoge edelen, zelfs koningen, die wegens het verzakken van hun geloof als boetedoening een voetreis naar Rome of Jeruzalem moesten maken. Een eindje afsnijden, bijvoorbeeld met de boot, dat kon niet, in iedere plaats die aangedaan werd moest de pelgrimsbrief ondertekend worden.

Nog steeds draagt de moderne pelgrim een stempelboekje bij zich. De weg van de pelgrim leidde langs beroemde steden, kathedralen en kloosters. Waar een gebouw aan de heilige Jacobus was gewijd kreeg hij gratis onderdak. Maar vaak leidde zijn pad door dorre, dunbevolkte streken, langs smalle rotspaden en werd hij geteisterd door koude, regen of brandende zon. Onderweg had hij tijd genoeg om zijn leven tot dan toe te overdenken. In de buurt van Santiago di Compostella legde hij een steen, die hij al die tijd bij zich had gedragen, op een grote stapel die door de talloze pelgrims voor hem was opgebouwd. Zo legde hij zijn zonden af en maakte hij plaats voor een nieuw leven. Met diezelfde symboliek waste hij zich in een koude bergbeek en trok hij nieuwe, schone kleren aan. Uiteindelijk kwam hij op de top van Mons Gaudi, de Berg van de Vreugde. Daar knielde hij neer, blij en dankbaar, want daar, in de verte, zag hij de negen kerktorens van Santiago di Compostella, de stad van de heilige Jacobus, in het noordwesten van Spanje.

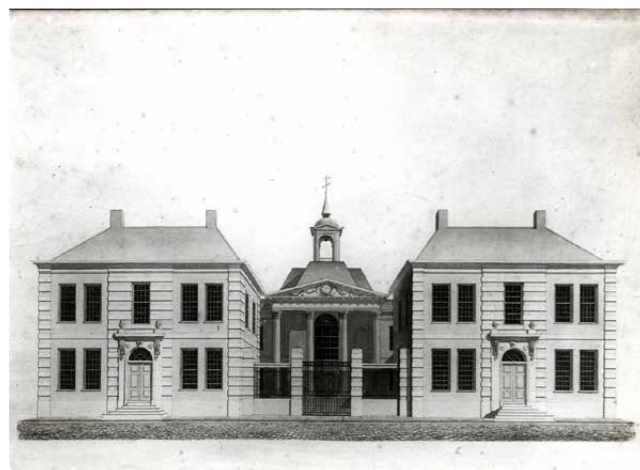
Mooi verhaal, mooie tradities, maar wat kunnen we daar in deze moderne tijd en hier in Schiedam nu nog mee? Heel veel. Stelt u zich nogmaals die pelgrim voor, maar nu met moderne wandelschoenen, comfortabele kleding en een handige rugzak. Het enige wat misschien nog hetzelfde is gebleven is zijn pelgrimsstaf. En zijn pelgrimsteken, duidelijk zichtbaar op zijn kleding en rugzak: een zogenaamde Sint Jacobsschelp. Hij komt van Delft en ziet in de verte onze stad met de hoge korenmolens al liggen. Maar dan leidt zijn pad over een bescheiden brug. De Jacobusbrug. Even later komt hij aan in een kleine dorpskern met een katholieke kerk. Dat is de Jacobuskerk. Nog even doorzetten, want hij is nog niet in Schiedam. Maar eenmaal voorbij de nieuwbouw komt hij bij het stadhuis en de Grote Kerk. Nee, die hebben niets met Jacobus te maken. Hij besluit de winkelstraat in te lopen. Hier is weinig wat hem inspireert, maar dan doemt links van hem een groots gebouw op, het Stedelijk Museum.

Schiedam. St. Jacobsgasthuis B.K. Laan

En vroeger heette dit het Sint Jacobsgasthuis. Hier moet een slaapplek zijn voor hem! Dat niet, maar hij laat de kunst op zich inwerken en hij heeft ook nog het geluk dat de organist nog even het orgel tot leven wekt. Verder maar weer. Enkele deuren verder ziet hij een bronzen Sint Jacobsschelp in een raam. Een café! De uitbaters heten hem hartelijk welkom en vertellen hem dat zij ook pelgrims zijn en de reis naar Santiago di Compostella volbracht hebben. Bij een goed glas verkoelend bier en een echte Schiedamse borrel delen zij hun verhalen.

Gelukkig is het nu niet ver meer naar de locatie Frankeland van de Frankelandgroep. Naast de voordeur hangt het pelgrimsteken, de Sint Jacobsschelp. Hij meldt zich bij de receptie. Sinds 2016 heeft Frankeland een plekje voor de pelgrims. Twee tegelijk kunnen er overnachten en 's ochtends voor ze weer op pad gaan ontbijten. Bij de receptie kan onze pelgrim voordat hij weer verder gaat zijn boekje laten stempelen.

En dan weer verder, de weg naar Santiago is nog heel lang...

Veilig, gezond en vooral lekker eten

(ook) voor bewoners met eet-, drink- en/of smaakproblemen

Sommige ouderen worstelen met de inname van eten en drinken. Kauw- en slikproblemen en/of een afname in de waarneming van geur en smaak door ouderdom of door een behandeling tegen ziekte (waaronder bijvoorbeeld chemotherapie en/of medicijngebruik) kunnen hier oorzaken van zijn.

Aanpak eet-, drink- en/of smaakproblemen binnen de Frankelandgroep

Natuurlijk kunnen we binnen de Frankelandgroep niet alle eet- en drinkgerelateerde problemen oplossen. Maar dat wil niet zeggen, dat we dat niet willen proberen!

Het Smaakcentrum Consult & Coaching, ooit opgericht voor mensen met smaakproblemen tijdens of na een oncologische behandeling, gaat de reeds opgedane kennis en expertise op dit gebied vanaf dit moment binnen de gehele Frankelandgroep inzetten. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de diëtist en logopedist.

Het uitgangspunt is dat iedereen een gezonde, veilige maar bovenal smakelijke maaltijd verdient en daar ook recht op heeft; ongeacht de problematiek die zich voordoet bij de waarneming van de smaak van voeding. Waar mogelijk proberen we ondervoeding met aangepaste maaltijden (of componenten daarvan) te bestrijden of te voorkomen.

Maar bovenal richten wij ons op het weer kunnen genieten van eten en drinken, ook (of juist) in de laatste levensfase.

Meer informatie of interesse in dit traject?

U kunt contact opnemen via het e-mailadres smaakcentrum@frankelandgroep.nl.

Halka (in het midden) met haar collega's van de dagbesteding

Evelien

Gewoon? Nee, juist heel bijzonder!

Uw redacteur heeft jarenlang in 'het wit' gewerkt: in een ziekenhuis waar qua kleding niets te kiezen viel. Zijzelf probeerde zich – en met haar veel collega's – binnen die witte beperking toch te onderscheiden door een oorbel, een haarclip, gekleurde klompen... Het maakte me nieuwsgierig naar de kledingkeuzes van de (zorg)medewerkers binnen de Frankelandgroep. Wat dragen zij, hoe verzorgen ze hun kleding, wat zijn de drijfveren in hun keuzes en wat voor effect hebben die?

Ik spreek met Evelien van afdeling 2 in Frankeland en met Halka van de dagbesteding. Zeer verschillende werkterreinen en toch; samen schetsen ze een aardig beeld.

Natuurlijk moet kleding in deze omgeving praktisch zijn: goed wasbaar, prettig om te dragen en makkelijk in gebruik. Alles gaat na één dag in de was en bij Evelien, die als helpende dicht bij de bewoners komt, gebeurt dat op 60 graden. Katoenen polo's zijn fijn om te dragen maar niet zo praktisch. Dus graag polyester want dat is snel droog en fijn dus bij het 'meedouchen'. Geen rokken voor haar, niet handig met bukken en knielen en de broek graag in zwart, want daar zie je niet zo veel vuil op. Maar die bovenkant, daar leeft ze zich helemaal in uit! Ze draagt graag een 'clinic dress', een soort van

lang t-shirt met twee zakken erin en een v-hals. En nee, absoluut geen effen kleuren, maar printjes alom! Ze wil vrolijkheid en liefde uitstralen. Want: "Ik ben het eerste wat bewoners zien als ze wakker worden, en ik wil dat dat iets leuks is." Er is al genoeg eenzaamheid en droefenis volgens haar dus draagt ze graag bij aan een vrolijke sfeer. Dat doet ze niet alleen door de gezellige vlinders, hartjes op haar 'dress', ook de kleuren kiest ze zorgvuldig: roze, paars, pastel... zachte fijne kleuren die liefde overbrengen, zegt ze zelf. Voor de feestdagen heeft ze een hele collectie: met Pasen een konijn, kleine kerstmannetjes met Kerst, oranje met bloemen met Koningsdag. Het hoeft niemand te verbazen dat ze de Foute Kersttruienwedstrijd in locatie Frankeland glansrijk won. En ook de sokken ontsnappen niet aan

haar visie: ze showt haar sokken met badeendjes en zegt tegen een bewoner: "Speciaal voor het douchen aangetrokken!" Het breekt het ijs op een sombere dag en levert altijd een leuk gesprekje op. Ze heeft zichzelf nu wel een koopverbod opgelegd, meer dan 50 paar wonen in haar gevulde la!

Daar waar Evelien haar eigen keuzes maakt, werkt de dagbesteding regelmatig met herkenbare themaweken, zoals een Italiaanse week, lente of zomer, Kerstmis of Chinees Nieuwjaar. De grote aanjagers zijn twee medewerkers die, in samenwerking met de anderen, het thema tot leven brengen door kleding, eten en activiteiten. In de week van Valentijn organiseren de acht medewerkers, gekleed in rode bloesjes en onder een plafond vol hartjes, een complimentdag en helpen ze bezoekers met het ter sprake brengen van liefde in het leven en het uitspreken ervan naar hun geliefden. Zo ondersteunt het thema het voeren van waardevolle gesprekken in deze vaak lastige fase van het leven.

Tijdens de Italiaanse week gaan ze met de bezoekers de keuken in om pasta te maken, gekleed in Italiaanse shirts en schorten. Gesprekken over lekker eten komen dan vanzelf op gang. In de zomer worden rieten hoedjes gedragen én versierd en wordt er gebabbeld over vakanties. Meedoen met het Foute Kersttruien-evenementje met kerst en natuurlijk Chinees eten delen met Chinees Nieuwjaar, in Chinese jasjes en onder kokette parasols: het nodigt

uit tot actie, actief herinneren, mooie gesprekken en gedeelde ervaringen. Meerdere zintuigen worden aangesproken en de beleving versterkt. En dat is het doel voor deze dagbestedingsdeelnemers die worstelen met o.a. Parkinson en cognitieproblemen. Halka hecht aan kleine groepen deelnemers, want eigenlijk is in deze fase alles maatwerk. Men tracht de activiteiten zo te plannen dat ze nauw aansluiten bij de interesses van de deelnemers.

Dus veel flexibiliteit in het werk, meebewegen en vooral luisteren naar de wensen van de deelnemers, een uitdaging voor de creativiteit van de medewerker.

De themakleding wordt zorgvuldig opgeslagen in kratten, zodat deze later opnieuw gebruikt kan worden. Zo ontstaat een duurzame, groeiende verzameling die steeds weer inzetbaar is. En natuurlijk zijn er voorwaarden: opgestroopte (of korte) mouwen,

geen blote enkels, geen decolleté, alles over de knie, liefst dichte schoenen, geen lange oorbellen of kettingen en geen legerprint (wegens mogelijke herinneringen). Toch zie ik dat er binnen dit kader nog veel mogelijk is en dat de meest eenvoudige dingen toch gesprekken genereren: een paar voorbeelden: denk aan de vroegere kreukelbloesjes: "Moet die niet gestreken worden?" of een collega die regelmatig op de markt kleding scoort en als die lekker zit deze kleding dan

gelijk in allerlei kleuren koopt, wat leidt tot hilarische gesprekken met de deelnemers. Sommigen voelen zich goed in een 'uniform': Halka zelf draagt graag zwart maar wel met een kleurrijk vest eroverheen, een andere collega is gek op doorknoopjurken. En wat opvalt is dat de meesten toch graag iets willen dragen wat

klopt: kleuren die goed bij elkaar passen, vormen die bij elkaar aansluiten, schoenen die kloppen bij de outfit.

Uw redacteur moet concluderen dat de passie voor het werk en de aandacht voor alle bezoekers en bewoners die ik mocht ervaren, in deze en ook in eerdere gesprekken, samen met de creativiteit en eigenheid van de medewerkers niet 'gewoon' is, maar juist heel bijzonder!

Zomertijd

Vergeet u de klok niet te verzetten? In de nacht van zaterdag 28 op zondag 29 maart gaat de klok weer een uur vooruit, van 2.00 uur naar 3.00 uur. Dat betekent: 's avonds langer licht, maar ook een nachtijs korter slapen!

Zuidelijke gezelligheid in Harg-Spaland

Door Donna Zwanenburg, activiteitenbegeleider

In het zuiden van ons land staat februari in het teken van carnaval. En vanuit het hele land gaan groepen mensen naar Noord-Brabant en Limburg om daar het ultieme carnavalsgevoel te ervaren. Nu is dat voor ons een beetje moeilijk, dus probeerden we die gezelligheid naar Harg-Spaland te halen.

Een van de belangrijkste onderdelen van carnaval is natuurlijk de carnavalskraker. Nu kun je met een speciaal internetprogramma je eigen bingokaartjes maken, waarin zestien bekende liedjes van toen en nu in de generator gehusseld worden. Samen met de vrijwilligers gingen we kleurrijk verkleed en hebben we de bewoners allemaal bloemenkransen om gehangen en oranje hoedjes op gezet. Met grote versierde vlaggetjes aan het plafond, dikke gekleurde stiften in de hand en veel snoep op tafel was iedereen er klaar voor.

Met muziekbingo moet je goed je aandacht kunnen verdelen. Want als je het liedje herkent, wordt er gelijk meegezongen.

Maar je moet ook op tijd het juiste vakje vinden met de titel en artiest om deze door te kruisen. Je moet iets meer lezen dan alleen een cijfertje, dus de concentratie lag hoog. Gelukkig was elk groepje collegiaal en werd er geholpen waar nodig. Een greep uit de kaskrakers die voorbij kwamen en het hardst werden meegezongen: 'Kiele kiele Koewiet', 's Nachts na tweeën', 'Olleke Bolleke' en 'Bloemetjesgordijn'. Ook André van Duin, Johnny Hoes en de Deurzakkers konden niet in de lijst ontbreken.

Aan het einde had iedereen tegelijk 'Bingo', dus hadden we een Flamingozaal vol echte carnavalswinnaars!

Een zintuiglijke tijdreis

De geur van de dikke witte Nivea crème op het strand of die van 4711 bij je vriendin, Old Spice misschien wel bij je man, Brut bij een zoon. Mum crème als deodorant nog lang voor de rollers er kwamen en dan de Maja zeep! De neus triggert wellicht de meest intense herinneringen, verankerd in ons krokodillenbrein. Zo zou uw redacteur, als ze kon tekenen, nog zo de jongen kunnen uittekenen die ze leerde kennen meer dan 50 jaar geleden in een Spaanse discotheek, hij rook naar Brut...

Brut is er nog steeds, veel andere producten zijn vergeten, veranderd of gewoon verdwenen. Uw redacteur is erg nieuwsgierig: waar zijn ze dan gebleven, wie maakte ze, waarom zijn ze weg? Die vragen beantwoorden vergt wat onderzoek en internet alleen maakt elk onderzoek saai en oninteressant. Mensen wil ik zien en spreken. En dan vertelt Coen, onze redactiefotograaf, over het Streekmuseum Jan Anderson. Niet veel later zitten we in Vlaardingen, op de koffie bij de naamgever en eigenaar. Jan vertelt honderduit over zijn passie en zijn verzamelingen (150!). We vertellen over het doel van ons bezoek, we zoeken inspiratie én informatie en dan met name voor het zintuig 'reuk'.

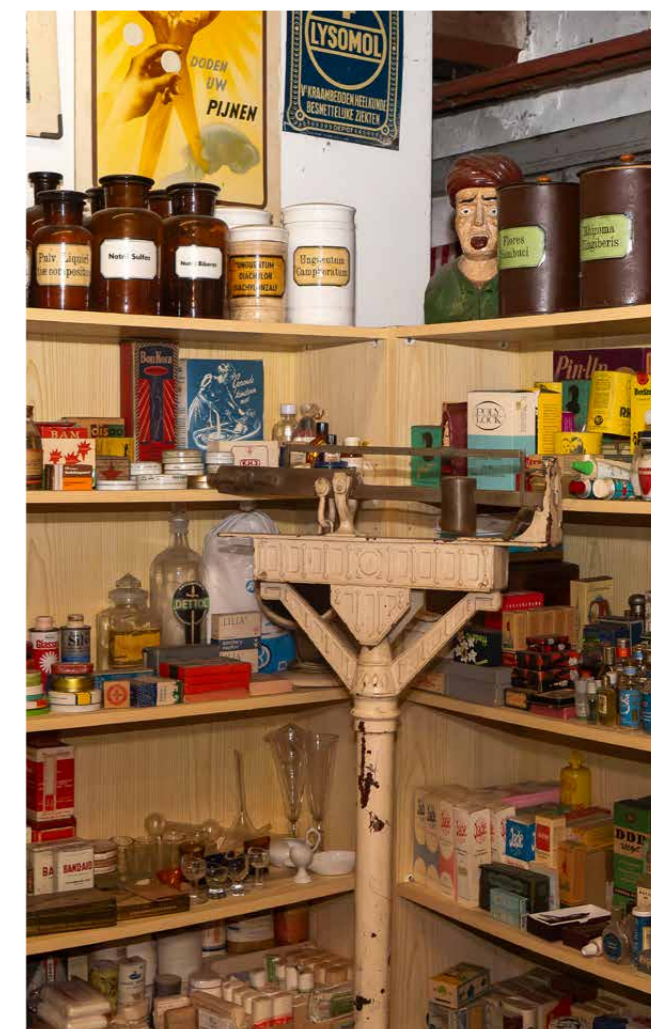

Het lijkt geen enkele twijfel dat we op het goede adres zijn aangeland want speciaal voor ons heeft hij zijn kluis geopend en een deel van zijn verzameling zilverwerk tevoorschijn getoverd. Loddereindoosjes (ook wel: lodereindoosjes) uit lang vervlogen tijden. Prachtig bewerkte kleine doosjes in de vorm van een kast, naaimandje of zelfs een bureau. Ze scharnieren open en er zat een sponsje in doordrenkt met eau de Cologne. Hij vertelt dat de naam afkomstig is van l'eau de la reine wat letterlijk 'water van de koningin' betekent. Ontstaan in de 16de eeuw werden ze echt populair in de 18de eeuw, ze zaten standaard in de tas van een dame, soms ook gevuld met geurazijn. De tweede doos bevat glazen flesjes, die dateren dan weer van begin 20ste eeuw, men kon ze makkelijk navullen bij een grotere pomp in een parfumerie. De vormen en afwerking zijn werkelijk prachtig, ze hebben een dop van zilver of zelfs goud en soms zijn ze gemaakt van porselein.

Na al dat moois neemt Jan ons mee naar het museum, naast het woonhuis. Sinds 1976 stelt hij hier zijn verzamelingen afwisselend tentoon. Het is ingericht als kleine kamertjes met alle producten

die erbij horen en ik word teruggekataapulteerd naar mijn jeugd, zoveel herkenning! De vrijwilligers hebben op zijn verzoek allerlei producten bij elkaar gezet die ons kunnen inspireren voor de nieuw te starten artikelenreeks. Coffrets van Boldoot, zeep van Vinolia, Aqua Velva, Old Spice (geur) zien we bij de parfumerie/drogist. Ook schoonmaakmiddelen Vim en Sunlight (tast) komen we tegen, verderop heel veel koffie en thee (smaak), zo inspirerend allemaal! En dan neemt hij ons mee naar het 'oorlogsgedeelte' en ja, als geïnteresseerde in textiel valt me de grote pop gekleed in een streepjespak in stevige, stugge, ruwe stof op: een pak van een politiek krijgsgevangene uit concentratiekamp Buchenwald, zegt Jan. Ik val stil, want ineens is textiel meer dan een lap stof en wordt het een verhaal, een symbool. Het brengt me ook op een idee voor nóg een artikel in onze textielreeks.

Jan moet aan de boterham en daarna het museum openen voor publiek dus nemen we afscheid, bedanken hem heel erg voor alle moeite en verhalen maar ook voor zijn tips en compleet geïnspireerd stap ik in de auto bij fotograaf Coen.

Beste lezers,

jullie begrijpen het al; nu de reeks over textiel/kleding stilaan naar het einde loopt start de serie 'Van toen'.

Mochten jullie een merk of artikel willen terugzien in de nieuwe reeks 'Van toen', dan horen we dat dolgraag! We denken aan merken die verdwenen zijn, of heel erg veranderd, de herinneringen die daarbij opkomen, mensen die in de fabrieken gewerkt hebben, het verkocht hebben, etc.

Stuur een berichtje naar:

fgn.redactie@frankelandgroep.nl

Wie weet, neem ik, redacteur Denise Beeckmans, contact met u op!

Eten en drinken bij de Frankelandgroep

In onze locaties Frankeland, Harg-Spaland, Jacobs Gasthuis en Vaartland kunt u genieten van een 'High Five-diner', een exclusief viergangendiner van hoge kwaliteit.

High Five-diner

Tijdens een High Five-diner serveren wij u, onder begeleiding van livemuziek, een smakelijk viergangendiner met een kopje koffie of thee toe. Overige dranken zijn niet bij de prijs inbegrepen.

Iedereen is van harte welkom! U dient zich wel van tevoren bij de horeca/keuken van de locatie aan te melden. Bewoners van Schiewaegh kunnen zich, indien gewenst, aanmelden voor het High Five-diner in een van de andere locaties.

Hiernaast vindt u de data van de High Five-diners per locatie. De inloop in alle vier locaties (dus ook in locatie Frankeland) is dit jaar vanaf 16.45 uur.

Kosten per persoon voor een High Five-diner in 2026:

- bewoners en broodmaaltijd/warme-maaltijdabbonementhouders: € 21,-
- huurders en overige prijsgereduceerden: € 29,-
- overige bezoekers: € 39,-

Ook gasten met speciale dieetwensen of een voedselallergie kunnen heerlijk eten bij ons. U kunt vooraf, bij uw reservering, kenbaar maken waarmee wij rekening moeten houden.

Locatie	Data
Frankeland	Zaterdag 11 april Zaterdag 2 mei Zaterdag 5 september
Harg-Spaland	Vrijdag 24 april Vrijdag 26 juni Vrijdag 25 september
Jacobs Gasthuis	Zaterdag 9 mei Zaterdag 12 september Zaterdag 5 december
Vaartland	Dinsdag 16 juni Dinsdag 22 september Woensdag 16, donderdag 17 en maandag 21 (huiskamers) december

Menu april

Amuse

Miniquiche met groene asperges en roomkaas

Voorgerecht

Romige wortel-preisoep met een vleugje nootmuskaat.
Lichtpittig, geserveerd met huisgemaakte knoflookcroutons

Hoofdgerecht

Kip sugo di pomodoro. Kippendij in tomatensaus, gecombineerd met groene en gele courgette en pommes noisette

Dessert

Witte chocolademousse met
in rozenwater gemarineerde frambozen en slagroom

Smulmiddagen

In alle locaties van de Frankelandgroep worden 'Smulmiddagen' georganiseerd. Deze laten zich het best omschrijven als een 'heerlijk tussendoortje in de middag' en vinden elke drie maanden plaats.

De data van de Smulmiddagen worden op alle locaties ruim van tevoren via posters aangekondigd. Het overzicht hiernaast geeft alvast een idee van wat er geserveerd zal worden.

Kosten per persoon voor de 'Smulmiddag' in 2026

- bewoners: gratis
- huurders (met of zonder broodmaaltijd / warme maaltijd abonnement) en overige prijsgereduceerden: € 6,50
- overige bezoekers: € 10,-

Hopelijk mogen de locaties u binnenkort verwelkomen!

Maand	Wat valt er te smullen?
Juni	Hollandse Nieuwe
Augustus of september	Garnalencocktail
November	Warme Apfelstrudel met saus

Feestelijke opening

nieuwe locatie Alzheimer Café Schiedam

Door Halka Dekker, teamleider zorg dagbesteding en Mariska Speijer-Kloosterman, maatschappelijk werker i.o.
Beeld door Coen Meeder, redactiefotograaf

In december werd het Alzheimer Café Schiedam nieuwe stijl geopend. En wel op de nieuwe locatie: de dagbesteding van Frankeland, aan de Nieuwe Haven 249 te Schiedam.

De Alzheimer Café werkgroep, bestaande uit medewerkers van Frankeland, Careyn, Minters, Naut, Argos én Alzheimer Nederland organiseerden samen deze feestelijke opening - en zij hadden flink uitgepakt!

De bezoekers werden in de watten gelegd met glühwein, warme chocomel met slagroom, luxe belegde broodjes, soep en oliebollen. Jan-Willem de Boer (van JW TV Schiedam) speelde piano, Halka Dekker hield een speech en Mariska Speijer-Kloosterman liet de nieuwe locatie symbolisch openen door mevrouw Van Noordt-Vijverberg, trouwe bezoeker van het Alzheimer Café, die de strik van een lint mocht optrekken.

We durven wel te zeggen dat het een zeer drukbezochte en geslaagde opening was.

Vanaf 2026 is elke tweede dinsdag van de maand het Alzheimer Café van Schiedam te vinden op deze nieuwe locatie. Inloop is om 17.30 uur, waarbij een kopje soep en een broodje aangeboden worden. Om 18.00 uur start dan het programma, wat maandelijks wisselt.

Iedereen is welkom, aanmelden is niet nodig. Graag tot dan!

Agenda

Alzheimer Café en Parkinson Café

Alzheimer Café

Heeft u te maken met geheugenproblemen of (beginnende) dementie of zorgt u voor een naaste met dementie? Wilt u meer informatie over deze ziekte, in gesprek komen met professionals en/of contact hebben met lotgenoten?

U bent van harte welkom om naar het Alzheimer Café Schiedam te komen!

De Frankelandgroep organiseert samen met Minters Mantelzorg, Argos Zorggroep, Careyn en Naut (voorheen: Seniorenwelzijn) elke maand een Alzheimer Café naast locatie Frankeland (bij de dagbesteding, Nieuwe Haven 249 in Schiedam) om 18.00 uur (inloop 17.30 uur). Ontvangst is met soep en een broodje.

De eerstvolgende edities zijn:

- **Dinsdag 14 april**
Thema: Relaties en intimiteit.
- **Dinsdag 12 mei**
Thema: Herinneringen in geuren en kleuren (aromatherapie).
- **Dinsdag 9 juni**
Thema: Verlies bij leven.

Bezoek voor het volledige programma en tijden: www.frankelandgroep.nl/alzheimer-cafe

Parkinson Café

Heeft u Parkinson of zorgt u voor een naaste met Parkinson? Wilt u graag meer informatie over deze ziekte, in gesprek komen met professionals en/of in contact komen met lotgenoten? U bent van harte welkom om naar het Parkinson Café te komen!

De Frankelandgroep organiseert één keer per twee maanden een Parkinson Café bij de dagbesteding van Frankeland (Nieuwe Haven 249 in Schiedam). De eerstvolgende editie is op dinsdag 19 mei, met als thema: Bewegtherapie.

Inloop: vanaf 19.00 uur
Start bijeenkomst: 19.30 uur

Toegang is gratis, aanmelden is niet nodig.

Bezoek voor het programma en tijden: www.frankelandgroep.nl/parkinson-cafe

Hamburgers bakken op de afdeling

Door Sandra Verbrugge-van Vliet,
activiteitenbegeleider

Onlangs maakten wij, live, op afdeling 4 in locatie Frankeland, een broodje hamburger voor de bewoners. Hierbij kregen we hulp van een aantal vrijwilligers. De bewoners hebben er erg van genoten. Dit was zeker voor herhaling vatbaar!

De heer Wim Hoogstad

uit Frankeland

Wim Hoogstad... een bijzonder mens

Dit keer ben ik op bezoek bij de heer Wim Hoogstad, bewoner binnen Frankeland. Na vijf minuten ben ik er al achter, dat Wim een zeer markant persoon is. Hij voelt zich vereerd om in het magazine te verschijnen en vertelt me bij binnenkomst al meteen, dat hij ook schrijft. Hij heeft nu 450 pagina's klaar maar het boek is nog lang niet af.

Wim Hoogstad... een bijzonder kind

Maar laat ik beginnen met zijn eerste jaren op deze wereld. Wim is geboren in 1956 in Rhoon, middelste van vijf kinderen. Ze hebben geen geldzorgen. Vader is architect en verdient goed met de wederopbouw van Nederland na de Tweede Wereldoorlog.

Wim vindt zichzelf een wat vreemd kind, wanneer hij terugkijkt. In zijn slaapkamer een hele grote racebaan, verder heeft hij een aquarium met terrarium, waarin kikkers en padden. Die weten geregeld te ontsnappen, en moeten dan door hem weer gevangen worden, op de raarste plekken zoals achter en in de piano. De rest van de familie heeft met deze hobby niet veel op. Hij moet verplicht op pianoles, wat geen succes blijkt en ook de klarinet is niet aan hem besteed. Hij heeft in die tijd geen hoge pet op van zichzelf, vindt zichzelf af en toe een buitenbeentje, wat later een vorm van autisme zal blijken.

Hij kickt op leren

Meester Troost, hoofd van de basisschool van Wim, heeft als eerste door dat Wim dyslexie heeft. Dat verklaart veel, en met een speciale aantekening haalt hij vanaf dat moment alle mogelijke diploma's. Hij doorloopt fluitend de Mavo, en gaat naar de hogere tuinbouwschool. Dan wil hij laborant worden, en na een paar jaar is hij virologisch analist. Hij kickt op leren, heeft weinig gewerkt, alleen maar studeren, studeren! Met een HBO-diploma op zak werkt hij op de Erasmus universiteit in Rotterdam. Het voert te ver door om al zijn afgeronde studies (zoals bijvoorbeeld scheikundedocent) hier te benoemen, maar het feit dat hij bij diverse universiteiten werkzaam is geweest (Delft, Rotterdam, Leiden) zegt wel iets over zijn leervermogen. Wim wijst op zijn boekenkast achter hem; helemaal gevuld met de meest moeilijke boeken over natuurkunde, wiskunde en scheikunde. Boeken die de meeste van ons ver boven de pet gaan, maar voor Wim is het zijn favoriete lectuur.

Huwelijk met schaduwkanten

Op vakantie in Suriname ontmoet hij zijn vrouw, Harriëtte, een Surinaamse schoonheid, waarmee hij 38 jaar getrouwd zal zijn. Ze krijgen drie kinderen. Hun relatie wordt helaas danig op de proef gesteld. Harriëtte krijgt last van psychoses.

Wanneer hun zoon met zijn vrouw naar de havendagen in Rotterdam wil vraagt hij zijn moeder om op haar kleinzoon te passen. In een psychose probeert ze hem van de trap te gooien; gelukkig weet haar dochter net op tijd in te grijpen en komt het jongetje er met wat blauwe plekken goed vanaf. Harriëtte wordt ontoerekeningsvatbaar verklaard! (Op mijn vraag, of hij zoiets persoonlijks in zijn verhaal wil hebben, antwoordt hij dat het geen geheim is, dat iedereen het inmiddels weet, en dat dit geen afbreuk doet aan zijn liefde voor Harriëtte).

Scheiding

Er was inmiddels al een scheidingsprocedure in gang gezet, maar na dit vreselijke voorval wordt dit proces nog eens versneld. Bizar is dat Harriëtte die procedure in gang heeft gezet, niet Wim. In haar psychotische buien ziet zij Wim steeds als de vijand. In 2017 gaan ze uit elkaar. Wim praat nog altijd met heel veel liefde over zijn vrouw. Ze was tenslotte ziek en had ook heel veel lieve kanten. Harriëtte is vier jaar geleden overleden aan een hersenbloeding. Op de vraag hoe hij zijn rol als vader heeft ervaren, zegt Wim heel eerlijk: "Ik had er meer kunnen en moeten zijn voor mijn kinderen. Ik was veel afwezig door al mijn studies."

Nog meer tegenslag

In 2004 wordt Parkinson vastgesteld. Dat is een schok voor hem, maar er valt mee te leven. Wims klachten (hevig trillen) worden grotendeels wegge-

nomen door een DBS (Deep Brain Stimulation) operatie. Deze operatie heeft wel tot gevolg, dat zijn traanklieren 'geraakt' worden. Wim huilt daardoor veel. Na 20 jaar stelt de Parkinson-verpleegkundige, dat er meer aan de hand is met hem. Zij kan diverse klachten niet verklaren onder de noemer Parkinson en verder onderzoek wijst uit dat hij A.L.S. heeft.

Deze ziekte blijkt een heuse sluipmoordenaar: in de afgelopen twee jaar verliest hij de kracht in beide armen, die niet meer gebruikt kunnen worden. Beide armen hangen langs het lichaam, wat inhoudt dat hij hulp nodig heeft bij het 'deppen' van zijn gezicht. En niet alleen daarbij heeft hij hulp nodig. Duidelijk is dat hij niet meer zelfstandig kan wonen.

Verzorgd wonen noodzaak

Wim woont nu zo'n kleine twee jaar in Frankeland. Aan de ene kant begrijpt hij dat dit hard nodig is, want zonder hulp is hij machteloos: aan de andere kant mist hij de zelfstandigheid die hij had in zijn woning in Hoogvliet. Wat ook diverse keren naar voren komt is het gemis van zijn vrouw, iedere dag weer. En telkens wanneer hij over Harriëtte praat, worden zijn ogen weer vochtig. Want hoe anders had het kunnen zijn wanneer Harriëtte ...! Hij vindt het moeilijk om los te laten.

Het geluk heeft Wim duidelijk niet altijd toegelachen. Hij heeft in zijn leven aardig wat op zijn bordje gekregen. En al krijg je iedere keer weer kracht naar kruis, natuurlijk wordt het hem wel eens te veel.

Maar toch stralen zijn ogen nog een bepaalde kracht uit. Wim heeft een grote drijfveer, die hem nog in gang houdt: zijn boek!

Zijn levenswerk

Zijn boek telt nu 450 pagina's, maar iedere dag komen er een paar bij, via een soort spraakrecorder. Volgens Wim gaat het grotendeels over het bewustzijn en over hoe dat bewustzijn je ergste vijand kan worden: over AI, (kunstmatige intelligentie), hoe dat ingezet wordt. Eerlijk gezegd haak ik al snel af: dit is leesstof die zwaar boven mijn pet gaat. Maar Wim is duidelijk nog lang niet klaar met zijn boek, en zolang hij dat enthousiasme nog kan opbrengen, heeft hij nog wel degelijk een taak op deze wereld. Zijn euthanasieverklaring ligt dus nog even onder in de la. Ook al heeft Wim veel beperkingen en kan hij steeds minder, pas wanneer hij echt helemaal niets meer kan, wordt het tijd om die uit de la te halen.

Zegt u eens eerlijk: Heb ik iets te veel gezegd toen ik hem aan het begin van dit verhaal een markante persoonlijkheid vond?

**Klachtenfunctionaris/
vertrouwenspersoon**

De klachtenfunctionaris/vertrouwenspersoon voor bewoners en cliënten van de Frankelandgroep is mevrouw Vivian Bouman.

Vivian Bouman is bereikbaar via de receptie van Frankeland, telefoon 010 - 426 49 25, of per e-mail.

✉ v.bouman@frankelandgroep.nl

Van carnaval naar de ramadan en de vastenperiode naar het Suikerfeest (Eid Mubarak) en Pasen

Door Mariëtte Brekelmans, geestelijk verzorger

Het is bijzonder om te zien hoe in alle tradities feesten en rituelen samenvallen. We zien dat met Kerstmis, Divali in het Hindoeïsme (lichtjesfeest, niet de geboorte van Jezus). En de ramadan en het vasten in de Islamitische en christelijke traditie. Beide beginnen dit jaar op dezelfde datum en beide hebben een eeuwenlange traditie.

Carnaval is een omkeringsritueel. Rollen worden omgedraaid – de burgemeester van een stad of dorp levert zijn/haar sleutel in aan Prins Carnaval. In 's-Hertogenbosch is dat altijd iemand van buitenaf. En iedereen is verder gelijk. Bijzonder dat alle standen en rangen opgeheven worden – jij bent niet meer dan ik – ik ben niet meer dan jij.

En dan begint voor christenen de vastenperiode. Op Aswoensdag een eenvoudige maaltijd zonder vis of vlees. En verder: geen zoetigheid én geen alcohol, geen extra dingen die plezier geven aan ons leven. En slechts één eenvoudige maaltijd per dag. Alle prettige zaken die ons leven iets extra's geven moeten we meer dan zes weken uit ons leven verwijderen. Jonge mensen onthouden zich zes weken lang van sociale media. In deze tijd gaat dat best ver, de telefoon lijkt wel vastgegroeid aan onze hand. Bij het vasten hoort dat je het bij jezelf houdt – val anderen er niet mee lastig.

De islamitische traditie, waarvan de ramadan een van de vijf zuilen is, vraagt om niet te eten en te drinken in deze periode. Van zonsopgang tot zonsondergang wordt er niets gegeten of gedronken. Hoe doe je dat? Train je jezelf daarin? En hoe doe je dat? Het is één van de vele vragen die ik heb aan mijn collega's die uit een islamitische traditie komen. Zo kunnen we veel van elkaar leren.

In beide tradities is het een tijd om na te denken over wat je doet, hoe je het doet, enzovoort. Verdraaid lastige vragen vind ik dat!

Na een maand (28 dagen) hebben onze collega's vanuit de islamitische traditie hun ontlasting met veel zoets, cadeautjes, enzovoort. Bij christenen is dat met Pasen. Dan vieren we de verrijzenis, oftewel dat Jezus opgestaan is uit de dood. Er is nieuw leven mogelijk. En laat dat dan ook precies in de lente zijn. Nieuw leven: lammetjes en kuikentjes, bomen die ontknopen, het feest van kleuren en het zoete breekt aan.

Ik vind het bijzonder hoeveel tradities in allerlei geloven op elkaar lijken. We verschillen absoluut niet zoveel van elkaar en we kunnen nog zoveel leren van elkaar!

Een druilerige dinsdag

Al heel wat jaartjes geleden was ik onderweg naar een van mijn eerste cliënten, het was een druilerige dinsdag, zo'n dag dat de regen had besloten niet snel te stoppen. Uiteraard had ik daar geen rekening mee gehouden en was zonder regenjas argeloos op mijn fiets gestapt, want het was toch maar een klein stukje.

Aangekomen op het door kantoor opgegeven adres stapte ik van mijn fiets, deed hem op slot en haalde mijn tas uit de fietstas en constateerde dat mijn tas, doordat ik de fietstas niet had dichtgemaakt, ook aardig nat aanvoelde.

Natuurlijk liet ik me niet uit het veld slaan hierdoor en belde vrolijk aan bij mijn nieuwe cliënte. Het was een keurig rijtjeshuis, een nette voortuin, een pasgeveegde stoep en gordijntjes die precies recht hingen, zo'n huis waar zelfs de stofdeeltjes hoogst waarschijnlijk in formatie zweefden.

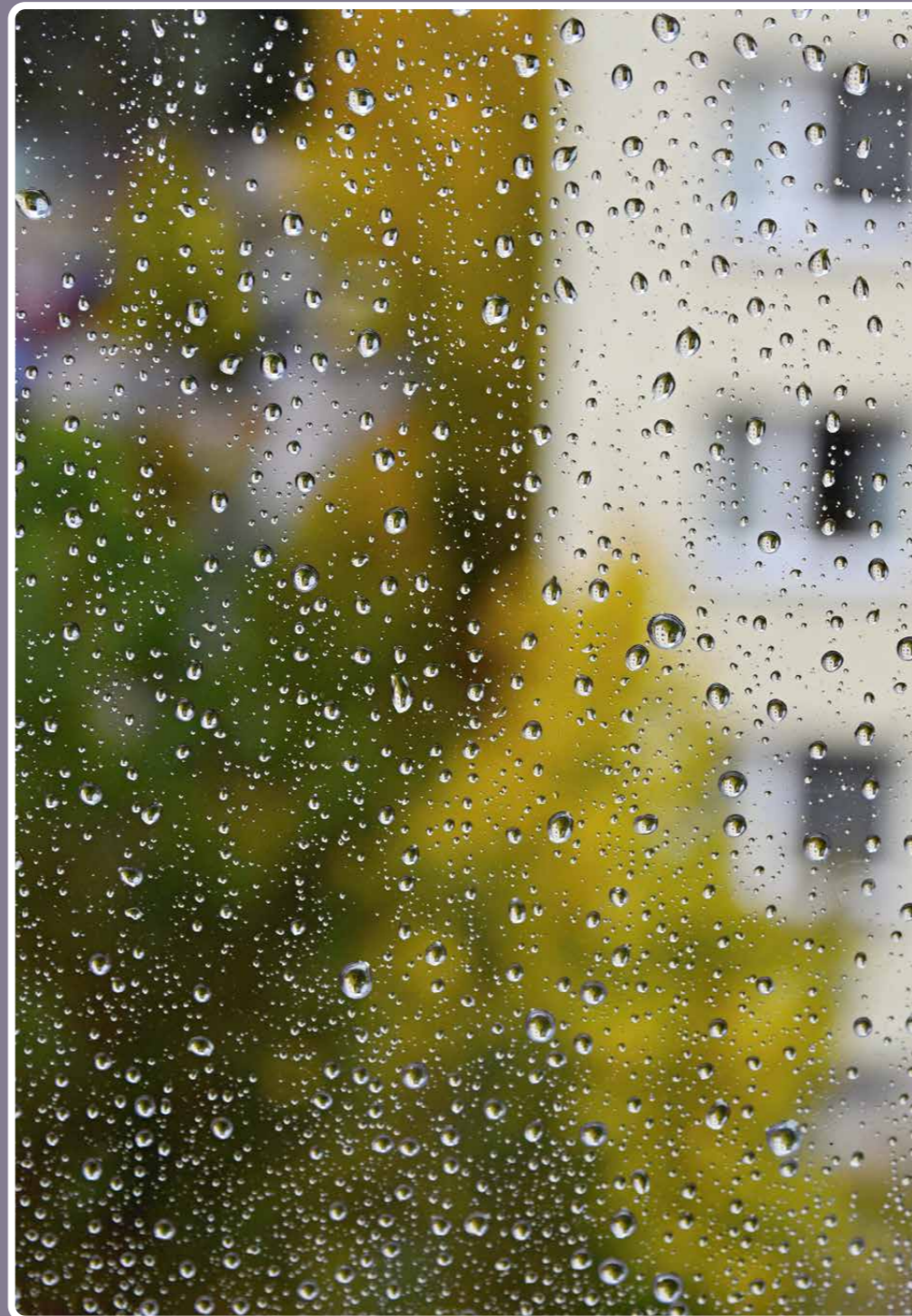
Er werd niet opengedaan en ik belde nog maar een keer, vooraf was ik geïnformeerd dat cliënte

doof was maar dat ze in huis een lampje had hangen, dat ging knipperen als iemand aanbelde. Blijkbaar gebeurde dat dus niet want er kwam niemand de hal inlopen, zelfs niet na drie keer aanbellen.

Net toen ik het voortuintje in wilde lopen om dan maar zwaaiend voor het raam te gaan staan hoorde ik gestommel en vloog de voordeur open, mijn nieuwe cliënte keek me onderzoekend aan en toen ik mijn naamkaartje liet zien knipperde ze eventjes met haar ogen en lachte: "Kom binnen!" Binnen was het huis zó keurig dat ik eigenlijk wilde vragen of ik mijn schoenen uit moest trekken, maar aangezien cliënte voor me uitliep en ze niets kon horen trok ik mijn jas uit en liep achter haar aan.

Enmaal binnen verliep de communicatie verrassend soepel, mevrouw schreef korte briefjes in een sierlijk handschrift, die ik dan beantwoordde met een iets minder sierlijk handschrift.

We dronken eerst een kopje koffie en al schrijvend vertelden we

wat over onszelf. Toen de koffie op was schreef mevrouw wat ze graag wilde en waar alle spullen stonden. Handig!

Het duurde niet lang voordat ik me in mijn element voelde en toen ik in de keuken kwam zag ik dat de vuilnisbak vol zat en besloot hem even in de container buiten te zwiepen.

Ik gebaarde naar mevrouw en liep vrolijk met zak naar buiten, gooide de zak met een tevreden zwaai in de container want gelukkig was de regen een beetje gestopt.

Toen ik op het paadje in de voortuin liep zag ik tot mijn grote schrik de voordeur dichtvallen. Knullig probeerde ik nog iets met de deurklink maar dat mocht niet baten.

Door het raampje in de voordeur zag ik mijn tas, daar zat ook mijn telefoon in, dat was ook al niet zo slim. Mijn cliënte had niets door, die was in de keuken bezig en hoe ik ook tikte en belde, ze hoorde het niet.

Een buurvrouw aan de overkant die vermaakt zat toe te kijken, kwam naar me toe en vertelde dat ik door het steegje de tuin in kon komen. Het was geen uitnodigend steegje want er hing spinrag en griezelen liep ik mijn ogen bijna dicht richting de oude tuindeur die gelukkig (!) open was.

Mijn cliënte was niet eens verbaasd dat ze mij met een verwilderde blik in mijn ogen in de tuin zag staan maar moest lachen en schreef op haar briefje dat ik voortaan maar haar sleutel mee moest nemen als ik het vuil ging wegbrengen.

Het ijs was in ieder geval gebroken, samen namen we nog wat te drinken en lachten om deze toch wel eerste vreemde ochtend. Toen ik later wegging stond ze te zwaaien voor het raam en ook de buurvrouw aan de overkant zwaaide vrolijk mee.

En ondanks dat het weer begon te regenen toen ik op mijn fiets stapte besloot ik dat dit toch wel een heel leuk begin was van een druilerige dinsdag.

Langwerpige springstaartjes

De oplettende lezers onder u zullen ongetwijfeld denken: "Hè, springstaartjes, die hebben we toch al gehad in het magazine?" En dat klopt inderdaad: maar dát waren bolvormige springstaartjes en hier hebben we het over langwerpige. Dat ze allebei springstaartje in hun naam hebben, komt doordat ze beide via een soort vorkje onder hun lijfje een springmechanisme in werking kunnen zetten.

Maar verder houdt iedere gelijkenis op. Sterker nog, bolvormig en langwerpig kennen elkaar niet eens, ze komen elkaar nooit tegen. Het bolvormige springstaartje verdwijnt rond de lente in de grond en kan slecht tegen warmte, hij gaat 'overzomeren'. Het langwerpige springstaartje komt in de lente juist weer boven de grond. Hij heeft overwinterd, diep in de grond, tot wel twee meter. In het vroege voorjaar komen de 'overlevers' weer uit hun schuilplaatsen tevoorschijn. Ook komen er in het voorjaar weer nieuwe springstaartjes bij, doordat de eitjes die in de zomer gelegd zijn, dan uitkomen.

De langwerpige soort houdt niet van kou. Nadat ze weer bovengronds zijn, gaan ze flink aan de maaltijd:

schimmels, bladafval, rottend hout, en dat alles liefst zo vochtig mogelijk. Hierdoor spelen ze een grote rol in het verbeteren van de vruchtbaarheid van de bodem. In een vochtige omgeving gedijen ze het best. Wanneer je binnenshuis last hebt van deze springstaartjes, die echt alleen maar lastig zijn en niet echt veel kwaad kunnen, is de beste manier om ze weg te krijgen je planten zo droog mogelijk te houden. Tot op een bepaalde hoogte hè, het is niet de bedoeling dat de planten doodgaan.

De langwerpige springstaartjes komen al heel lang voor op de aarde; minstens 400 miljoen jaar. Ik ben toch wel zeer benieuwd hoe dat ooit berekend is! Maar feit is: sommige exemplaren komen nooit boven de grond en hebben al zo lang geen daglicht gezien, dat ze geen ogen meer hebben.

De verscheidenheid in kleur is groot: oranje, paars, sommige lijken op stukjes glimmend metaal. De kleuren zijn goed te zien op de bijgaande foto's. Met het blote oog zijn ze bijna niet te zien. Er zijn een paar grotere soorten, die door terrariahouders worden gekweekt om te voeren aan bijvoorbeeld hagedissen.

Voor ons fotografen is het een uitdaging om die kleine springers goed vast te leggen. Zelfs met dure macro-lenzen blijven de meeste beestjes toch maar een

stipje op hun scherm, wat niet scherper te krijgen is. Ik heb ontdekt dat je met een oude omgekeerde lens 28 of 35 mm, wel scherp kunt stellen. Die lenzen vind je voor weinig geld op rommelmarkten en braderieën. De resultaten zijn geweldig, zeker als je bedenkt dat de springstaartjes vaak nog geen halve millimeter groot zijn.

Voor fotografen blijft het toch steeds weer een uitdaging. Het is sowieso bijzonder dat het fotograferen met een gewone camera uit de losse hand kan. Je zou dit wel verwachten van een microscoop, maar niet van een fotocamera met een goedkope lens.

Het resultaat van mijn camera mag er zijn, toch?

Valentijnsdiner Schiewaegh

Tekst en beeld door Coen Meeder, redactiefotograaf

“Coen, kun jij misschien zaterdag 14 februari wat foto’s komen maken?”. Dat was de vraag van activiteitenbegeleider Everien toen ik aanwezig was op het Winterfeest. “Ja natuurlijk, waar gaat het over?”

“We houden op 14 februari een Valentijnsdiner voor vijftien bewoners met hun uitwonende partners.” Wat een leuk idee om zo iets te organiseren. En daarom ging ik 14 februari verwachtingsvol naar Schiewaegh.

Toen ik de Serre binnenkwam waren de werkzaamheden nog in volle gang. De tafels waren al prachtig gedekt en de laatste versieringen werden aangebracht.

Zo tegen kwart voor vijf druppelden de eerste gasten binnen. Die werden in de speciale Valentijnshoek door mij op de foto gezet. En daarna werden ze naar hun tafel begeleid.

Natuurlijk heb ik nog even met wat bewoners gepraat. En gehoord hoelang ze al getrouwd of bevriend waren. Dat liep van 47 jaar bevriend tot 58 jaar getrouwd.

Op mijn vraag of men wel meer met elkaar uit eten ging, was het antwoord: “Nee, eigenlijk niet. Alleen hier nu in Schiewaegh.”

Onder de klanken die ten gehore werden gebracht door ‘huispianist’ John Valk werd het voorgerecht opgediend. En ik kan u verzekeren dat het lekker was, want John en ik hebben er ook van geproefd. Daarna kwam het hoofdgerecht en tenslotte het toetje. Allemaal even heerlijk.

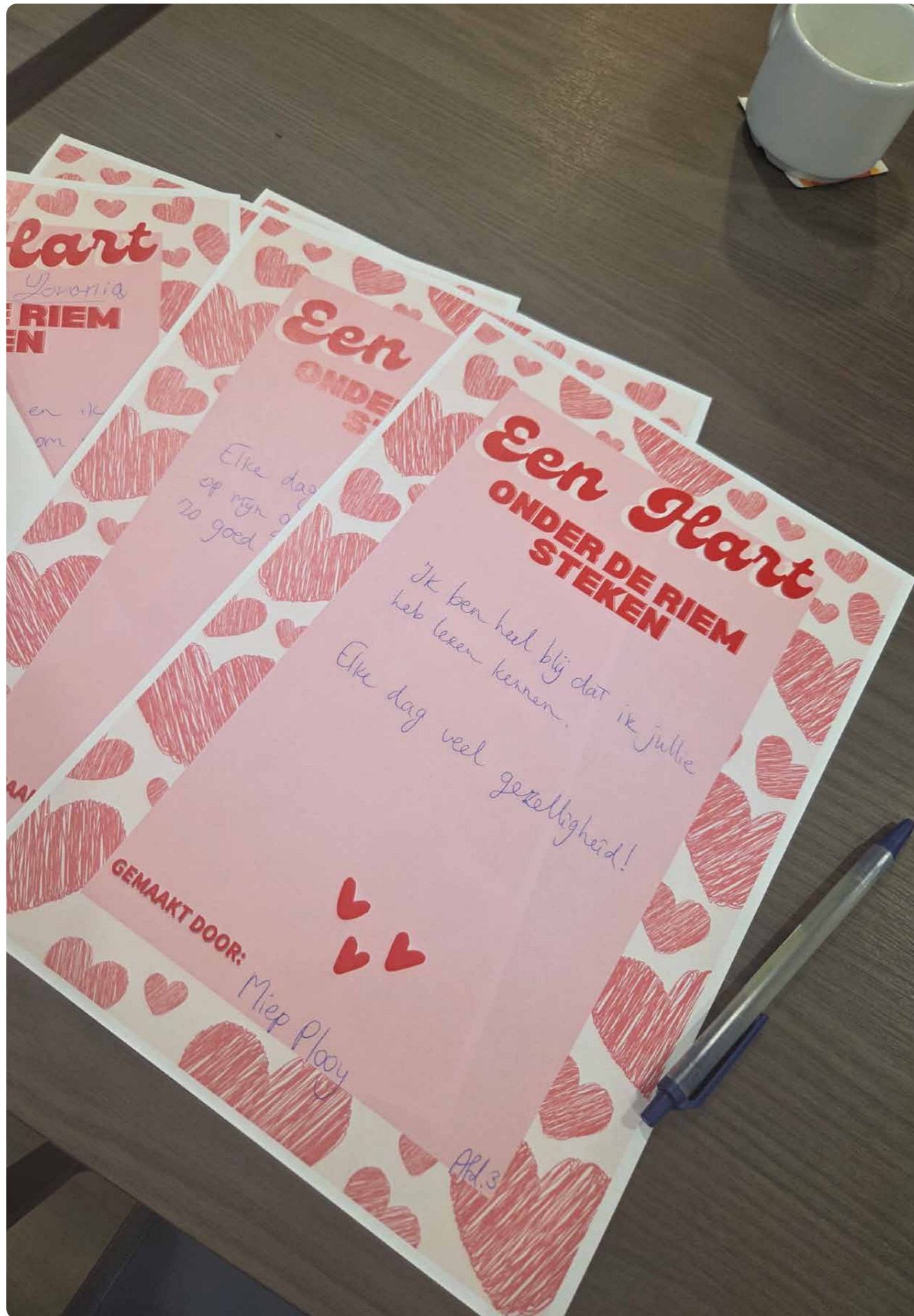
Wat me vooral trof was de liefde waarmee sommige deelnemers het eten voor hun partner klein sneden. Valentijnsdag in optima forma.

En met iedere gang in het menu steeg mijn bewondering voor de organisatie van dit diner. Everien en haar collega liepen zich het vuur uit de sloffen om alle gerechten uit te serveren en om iedereen van een drankje te voorzien.

Wat een werk is het geweest om dit diner tot een geslaagd feest te maken. Hulde aan de kok die in haar eentje alle borden prachtig opmaakte.

Ik heb genoten van het feit dat ik erbij was en uit de reacties van de deelnemers kon ik afleiden dat zij die avond ook genoten hebben. De foto’s spreken voor zich.

Een hart onder de riem

Door Donna Zwanenburg, activiteitenbegeleider

Ook dit jaar konden we Valentijnsdag niet zomaar voorbij laten gaan in Harg-Spaland. Heel vaak zijn de activiteiten gericht op de bewoners en niet op onze medewerkers. Dit jaar wilde ik dat graag anders aanpakken.

Een gezellige activiteit voor de bewoners met een leuk resultaat voor de zorgcollega's om ons heen. Valentijn is tenslotte niet alleen voor geliefden, maar ook zeker voor het uitspreken van waardering naar de dierbaren om je heen. Onze bewoners zien elke dag meerdere medewerkers en gaan mee in de routine van de dag. Daarom wilde ik nu tijd maken om samen met de bewoners complimentjes op te schrijven voor de verschillende takken van de zorg die elke dag voor hen klaarstaan.

Op de vrijdag voor Valentijn kwamen we in de middag bij elkaar voor een high tea. Een theebransje met wat lekkers om te smullen, om zo het gesprek over waardering voor de zorg op gang te brengen. Sommige berichten waren kort maar krachtig en anderen schreven een half boekwerk op. Ook was het leuk om de ervaringen van de verschillende afdelingen te horen. Een aantal kreten die ik voorbij zag komen waarvan ik erg blij werd: 'Je bent een topper', 'Blij dat ik jullie heb leren kennen', 'Elke dag gezelligheid op de afdeling', en ook: 'Bedankt voor de fijne hulp dag in en dag uit'.

Sommige bewoners hadden tijdens hun gesprekken genoeg inspiratie om meerdere briefjes vol te schrijven. Ook werd er soms een bedankje geschreven voor vrijwilligers of mantelzorgers. De briefjes werden opgevouwen, verzameld en aan het einde van de dag opgehangen aan een waslijn met knijpertjes in de welkomsthal van Harg-Spaland. Door de flyer was het duidelijk voor de medewerkers dat ze een 'hart onder de riem' briefje mochten uitzoeken en meenemen naar huis. Na het weekend waren bijna alle briefjes meegenomen en hebben we hopelijk met de bewoners een glimlach op een ieders gezicht getoverd.

Reddingsoperatie

Door Astrid Boonstoppel, hoofdredacteur
Beeld door Marco Heldoorn, medewerker algemene dienst

In de dementievriendelijke tuin van Frankeland zat dit katje een hele nacht lang in een boom. Het arme beest durfde er niet meer zelf uit te komen en werd 's ochtends door maar liefst dertig kraaien nauwlettend in de gaten gehouden.

Gelukkig waren er zowel een oplettende bewoner uit de Havenbogen als Remy Kokje (meewerkend voorman algemene dienst Frankeland) die de brandweer op de hoogte hadden gebracht van de benarde situatie van deze kat. Mirzet Mehmedagic (facilitair manager Frankeland) zorgde intussen voor de broodnodige emotionele begeleiding van de verontruste kat. De brandweermensen redden het angstige dier vakkundig en snel uit de boom, waardoor het voor het beest bleef bij één spannende nacht. Hulde voor deze reddende engelen zonder hoogtevrees!

Onder de loep: Marokko

Door Amal Boujlila, stagiaire dagbestedingscoach

In het kader van de activiteit 'Onder de loep' heb ik de bewoners in Harg-Spaland meegenomen op een kleine reis door de Marokkaanse cultuur. Tijdens deze ochtend maakten zij op een laagdrempelige en gezellige manier kennis met tradities, gebruiken en de sfeer van Marokko.

Er werd verteld over bekende steden zoals Marrakech, Casablanca, Rabat en Fez. Sommige bewoners herkenden deze plaatsen van televisie of vakanties, wat meteen zorgde voor leuke gesprekken en herinneringen.

Om hen de cultuur ook echt te laten beleven, waren er verschillende traditionele elementen aanwezig. Zo zette een vriendin van mij henna (huidversiering, gemaakt van een natuurlijke kleurstof uit de bladeren van de hennastruik, red.) bij één van de vrijwilligers, wat veel nieuwsgierigheid en interesse opriep. Ook trok vrijwilliger Gonny een traditionele Marokkaanse djellaba aan, waardoor de bewoners konden zien hoe zo'n kledingstuk eruitziet wanneer het gedragen wordt.

De ochtend werd gezellig afgesloten met Marokkaanse muntthee en een typisch Marokkaans koekje. De geur van verse munt en thee zorgde voor extra sfeer en een echte Marokkaanse beleving.

Een geslaagde ochtend vol ontmoeting, gezelligheid en mooie gesprekken — een mooi voorbeeld van hoe cultuur mensen samenbrengt.

Indrukwekkend: stagiaire maakt een informatieboekje over dementie

Tekst en beeld door Elly Kramer, redacteur

Ik werd erop attent gemaakt dat een stagiaire in Vaartland een boekje heeft gemaakt over dementie als afstudeerproject voor haar opleiding. Dat leek mij bijzonder en daar wilde ik graag meer over weten. Zo kwam ik uit bij Kaylee Korpershoek.

Kaylee volgde een mbo4-opleiding op het gebied van persoonlijke begeleiding in maatschappelijke zorg. Zij heeft in totaal twee jaar stage gelopen bij de afdeling welzijn in Vaartland.

Tijdens haar stage kwam ze ook in aanraking met bewoners met dementie en kwam daarbij in situaties terecht waarvan ze niet zo goed wist hoe ze daarmee moest omgaan. Het bleek dat de praktijk nogal eens anders was dan de theorie. Ook merkte ze dat ook vrijwilligers soms te maken kregen met moeilijke situaties omdat zij basiskennis en praktische handvatten misten over het werken met mensen met dementie.

Zo kwam Kaylee op het idee om ter afronding van haar studie een informatieboekje te maken over dit onderwerp. Niet alleen omdat ze zich hierin verder wilde verdiepen, maar vooral omdat dementie nog altijd veel vragen oproept in de praktijk.

Daarom heeft zij een aantal vrijwilligers geïnterviewd om te achterhalen wat zij nodig zouden hebben in de vorm van handvatten en welke kennis zij graag wilden opdoen. Vervolgens verdiepte zij zich in diverse boeken en artikelen.

Kaylee stelde de volgende vragen aan de vrijwilligers:

- Had u al kennis van dementie toen u hier kwam werken?
- Bent u weleens ergens tegenaan gelopen omdat u deze kennis miste?
- Kunt u mij een voorbeeld hiervan geven?
- Over welke kennis van dementie zou u willen beschikken en wat zou u graag willen leren?

Daarnaast interviewde zij collega's om te horen welke informatie zij belangrijk vonden voor vrijwilligers om over te beschikken.

Met deze informatie heeft zij uiteindelijk een informatieboekje gemaakt. Samen met haar collega's heeft ze besproken of er nog iets ontbrak of aangepast moest worden. Nadat het boekje akkoord is bevonden door collega's en de coördinator welzijn is het boekje daadwerkelijk beschikbaar gesteld aan de vrijwilligers!

Ik heb inmiddels met een aantal vrijwilligers gesproken en zij reageerden positief op het boekje. Men vond het duidelijk en leerzaam. Het boekje is op te halen bij de receptie in Vaartland.

Tot slot is het nog leuk om te vermelden dat Kaylee cum laude is geslaagd. Erg indrukwekkend. Van harte!

5. OMGAAN MET MENSEN MET DEMENTIE

Hoe ga je om met iemand met dementie en wat helpt wel en wat helpt niet in uw houding naar iemand met dementie.

Wat helpt wél:

- Rustig blijven
- Korte, duidelijke zinnen gebruiken
- Eén boodschap tegelijk geven
- Oogcontact maken
- Benoemen wat je doet
- Meegaan in de beleving

Wat helpt niet:

- Corrigeren
- In discussie gaan
- Iemand testen
- Onrustig of gehaast zijn

Het bleek dat de praktijk nogal eens anders was dan de theorie...

Het boekje is op te halen bij de receptie in Vaartland

6. SITUATIES UIT DE PRAKTIJK

Hieronder staan een aantal situaties die u tegen kan komen in uw werk of misschien al eens bent tegengekomen. Met tips hoe u deze situatie kan aanpakken, en wat de cliënt in deze situatie beleeft.

Situatie 1: de cliënt blijft steeds opnieuw dezelfde vraag herhalen, hoe laat gaan we eten?

Wat gebeurt er in het hoofd van de cliënt?

Nieuwe informatie wordt niet opgeslagen. De vraag is voor hen dus elke keer weer nieuw.

Wat kunt u doen in deze situatie?

- Blijf rustig en geduldig
- Geef steeds hetzelfde, korte antwoord
- Leid eventueel af naar een ander onderwerp

Wat kunt u beter niet doen?

- Zeggen dat hij of zij dat al eerder gevraagd heeft
- Zichtbaar geïrriteerd reageren

Situatie 2 iemand wil naar huis, ik moet naar huis mijn man wacht op mij.

Wat gebeurt er in het hoofd van de cliënt?

De cliënt voelt zich waarschijnlijk onveilig of herkent de omgeving niet. Het verlangen naar 'huis' staat vaak voor veiligheid.

Wat kunt u doen in deze situatie?

- Erken het gevoel: 'u wilt graag naar huis, dat snap ik.'
- Ontken of bevestig het verhaal niet.
- Leid af met een activiteit of een wandeling.

ZorgkaartNederland in beeld

Door Esmée Grosjean-Kloosterman, coördinator kwaliteit (a.i.) Frankelandgroep

De Frankelandgroep krijgt regelmatig via ZorgkaartNederland.nl waarderingen binnen van cliënten en hun naasten.

ZorgkaartNederland is de grootste ervaringsite voor de gezondheidszorg waar mensen hun ervaringen met de zorg met anderen kunnen delen. Belangstellenden kunnen zich, op basis van deze waarderingen, oriënteren op bijvoorbeeld een hulpverlener of zorginstelling en daarmee een keuze maken. We zijn blij met alle waarderingen en houden u graag op de hoogte van de 'cijfers'.

Waarderingen vierde kwartaal 2025

	Aantal waarderingen	Gemiddeld cijfer vierde kwartaal 2025	Gemiddeld cijfer (vanaf 2022)
Frankeland	2	10,0	8,7
Harg-Spaland	0	-	9,0
Jacobs Gasthuis	0	-	8,9
Schiewaegh	0	-	8,6
Vaartland	3	9,9	9,3
Thuiszorg Ouderen Frankelandgroep	0	-	9,2
Totaal	5	10,0	9,0

Oom Piet en de oorlog

Dit is het verhaal van mijn oom Piet, de broer van mijn moeder. Zolang ik me kan herinneren, spraken mijn oom Piet en tante Riet regelmatig over hun vakanties in het Sauerland.

Hoe is het zo gekomen dat ze daar hun vakanties doorbrachten? Eerst met hun zoon Bert en later met hun drie kinderen?

Dan moet ik u meenemen naar het jaar 1944. Mijn oom Piet, geboren 22 augustus 1918, trouwde op 6 juni met zijn vrouw Riet. Omdat de huizen niet voor het oprapen lagen, gingen zij inwonen bij de ouders van Riet in Oud-Mathenesse.

Op 10 en 11 november 1944 werden er in Rotterdam razzia's gehouden. Alle bruggen werden afgesloten zodat ontsnappen geen optie was. Doel was om jonge mannen gevangen te nemen. Zij werden naar Duitsland vervoerd om daar voor de Duitsers te gaan werken.

Oom Piet werd bij deze razzia's ook gevangen genomen. Aan zijn vrouw Riet schrijft hij die dag dat hij nog in Amsterdam verbleef. Op 18 november werd hij naar Münster in het Sauerland vervoerd.

Daar wist hij op 19 november te vluchten, maar de dag erop werd hij al weer opgepakt. Gelukkig niet door de SS, want dan zou hij zijn leven niet zeker zijn geweest.

In maart 1945 vluchtte hij opnieuw en kwam na lange omzwervingen bij mevrouw Nöcker in Bonzel terecht. Deze mevrouw had nog drie dochters thuis wonen. Twee ervan waren pasgetrouwd, maar hun mannen waren naar het Russische front gestuurd (en nooit meer teruggekomen).

Alhoewel het voor deze dochters misschien lastig te verteren was dat hun mannen weg waren en er een berooide Nederlander van voedsel werd voorzien, toch hebben ze dat nooit laten merken. Ook oom Piets kleding werd door deze familie hersteld.

Het was uiteraard voor Duitsers levensgevaarlijk om een gevluchte Nederlander in huis te

*...levensgevaarlijk
om een gevluchte
Nederlander in huis
te hebben*

hebben, dus al spoedig vertrok oom Piet weer. Na lange omzwervingen keerde hij in het inmiddels bevrijde Nederland terug.

Na de oorlog kwam er een briefwisseling op gang tussen oom Piet en mevrouw Nöcker. Dit resulteerde in een eerste bezoek aan het Sauerland in 1955. En in 1957 kwam "oma" Nöcker voor de eerste maal naar Nederland. Alhoewel zij natuurlijk heel goed is geweest voor oom Piet en zich nergens voor behoefde te schamen, durfde zij op straat geen Duits te praten, bang als

zij was door de Nederlanders daarop aangekeken te worden. De contacten tussen beide families hebben nog heel lang geduurd.

Dit artikel is tot stand gekomen met dank aan Bert Steenbergen, rechts op de foto. Naast Bert staat zijn moeder en daar weer naast, tweede van rechts, "oma" Nöcker. Foto uit 1955.

ik hoor de stilte op de gang
 je praat niet meer
 je zegt niets meer
 de gitaar
 stukgeslagen
 in de hoek van je kamer
 kom
 we ontsnappen
 door de afgesloten deuren
 beneden live muziek
 herinneringen

aan bekende zangeressen
 die jou
 om begeleiding vroegen
 we dansen
 nee we schuifelen niet
 we bewegen niet zomaar
 heen en weer
 we dansen echt
 op de melodieën
 die jij tot voor kort
 zelf nog kon spelen

Optreden Michael Bouwhuis

Door Elly Kramer, redacteur Beeld door Kyra Stapersma, coördinator welzijn

Michael Bouwhuis werd uitgenodigd om een optreden te verzorgen in Vaartland. Dat was niet de eerste keer, want hij was al eerder een keer te gast.

Hij kwam eens langs bij zijn oma, mevrouw Lange, die inmiddels alweer ongeveer negen jaar in Vaartland woont. Mevrouw Lange vertelde toen aan iedereen die het wilde horen dat Michael zangles heeft en regelmatig optreedt in het Westland. Ze vroeg zich af of dat niet iets voor Vaartland zou zijn. Zo kwam hij dus aan zijn eerste optreden in Vaartland.

In januari trad Michael voor een tweede keer op, voor een volle zaal in Vaartland. Nou wil het geval dat mevrouw Lange precies die dag 91 jaar geworden was en ter gelegenheid daarvan zong hij speciaal voor haar het "Lang zal ze leven". Veel bewoners zongen mee. Hij liep tijdens het lied naar zijn oma en bood haar een mooie rode roos aan.

Wat Michael zoal zong? 'Ik heb je lief' en 'Samen zijn' van Paul de Leeuw, 'Het kleine café aan de haven' en 'Jij krijgt die lach niet van mijn gezicht' van John de Bever. Maar ook 'De Engelbewaarder' van Marco Schuitemaker.

Michael is ook niet vies van een polonaise op z'n tijd en dat was precies wat er die middag gebeurde. Kortom, het werd een hele leuke middag en een echte verjaardagspartij. Zijn oma glom van trots en genoot met volle teugen.

Naderhand sprak ik mevrouw Lange en die vertelde dat haar kleinzoon toen hij klein was altijd vroeg aan zijn oma: "Oma, ik ben de liefste hè." Terwijl ze dit vertelde had zij een glimlach van oor tot oor en haar ogen straalden mij tegemoet. Ze herinnerde zich ook dat haar man altijd een gulden uit Michaels oor toverde. Hij had al snel door wat dat waard was, want hij bleef maar vragen of opa nog eens wilde toveren. Op die manier verdiende hij een leuk zakcentje. Slim mannetje!

Afgelopen februari vroegen een aantal bewoners aan mevrouw Lange: "Wanneer komt je kleinzoon weer optreden? Het was zo gezellig!"

Noot van de redactie: Helaas is mevrouw Lange vlak voordat dit magazine naar de drukker ging overleden. Ze was erg trots op haar kleinzoon en vond het geweldig dat hij in dit magazine zou komen te staan. Wij wensen haar naasten veel sterkte toe.

We want more

Door Kristy de Gier, activiteitenbegeleider

Van: "Voor herhaling vatbaar, die zijn harstikke goed!" En: "Heel gezellig! Ze mogen volgende week weer komen!" Tot: "We want more!!"

Dit is wat de bewoners van het Jacobs Gasthuis zeiden na een geweldige zaterdagmiddag met de Vaste Mannen: een leuke enthousiaste groep met gitaren, een accordeon, een compleet drumstel en natuurlijk zangers. Zij zorgden voor een fantastische middag voor het oor en oog.

Wat de bewoners opviel is dat de Vaste Mannen vriendelijk onderling zijn maar ook op een leuke manier interactie zochten met de bewoners.

Met heerlijke swingende nummers werd er veel meegeëind, gedanst en de polonaise gelopen. Een wijntje, biertje of advocaatje kon hier natuurlijk niet bij ontbreken... Bedankt Vaste Mannen, en graag tot een volgende keer!

Wind tegen

door Anne Bannink

Waarschijnlijk had ik dit boek nooit ontdekt als Anne Bannink zich niet had laten interviewen door de krant. Ik bladerde op een zaterdagochtend door het magazine van de Volkskrant en stuitte op een aanhef van een artikel, die luidde: 'Het verpleeghuis is niét de hel op aarde'. Ik slaakte een zucht van verlichting, eindelijk eens een positief verhaal over het verpleeghuis.

In het artikel vertelt Anne dat haar man aan dementie leed en steeds meer achteruitging. Wat ze altijd voor ogen had gehouden is haar man nooit aan het verpleeghuis af te staan. Want dat was toch de hel op aarde? Zo had ze het in ieder geval altijd gehoord. Maar uiteindelijk ging het met haar man thuis echt niet meer en moest ze er toch aan geloven

haar man naar het verpleeghuis te brengen. Maar wat daar gebeurde met haar man had ze helemaal niet voorzien. Haar man werd meer ontspannen (hoefde zich niet meer te meten met de gezonde buitenwereld) en hij kreeg activiteiten aangeboden die hij kon behappen: simpel maar leuk. En daar kreeg Anne zelf ook lol in. Nu kon ze samen met hem ontspannen in het verpleeghuis en samen leuke activiteiten doen die het verpleeghuis aanbood. Ze was weer meer partner geworden dan de mantelzorger die ze thuis was.

Naar aanleiding van die belevenissen thuis en in het verpleeghuis schreef ze het boek 'Wind tegen', met de subtitel 'Liefde in tijden van dementie'. Het boek bestaat uit 285 korte vertellingen, verdeeld over 221 bladzijden. In de ene lees je onmacht, in de andere verdriet, maar er zijn ook vertellingen waarin grappige situaties zijn beschreven.

Het boek heeft een min of meer chronologische volgorde, waarbij Bannink op de eerste bladzijde al uitlegt dat haar man lijdt aan Lewy body dementie. Bij deze vorm is niet alleen het geheugen aangetast, maar ontstaan er ook vaak waandenkbeelden en hallucinaties en kan ook het lichaam steeds strammer worden.

Zo schrijft ze in vertelling 5: 'Hij wees naar een handdoek die over de rand van het bad hing. Ik kon hem er maar moeilijk van overtuigen dat er geen hond te bekennen was en kreeg hem pas weer mee naar bed, nadat hij de handdoek aan alle kanten had durven bekijken en zelf had geconstateerd dat er echt geen leven inzat.'

De vertellingen zijn ook vaak surrealistisch. In het gezonde brein kunnen we ons gewoonweg nauwelijks voorstellen hoe deze man met dementie denkt. Zo kende hij drie versies van zijn vrouw. Anne nummer één was zijn wettige echtgenote, Anne twee was de Anne die er gewoon altijd is en Anne drie was dan weer de vrouw van de ANWB en dan weer het meisje dat het eten klaarmaakte. En als ze dan een

weekendje weggingen vroeg hij aan zijn vrouw: "Vindt Anne dat wel goed?" Inmiddels had Anne geleerd het spel mee te spelen en zei dan: "Bel haar even op." En dan zei zij door de telefoon dat het goed was en was haar man gerustgesteld.

Ik ben onder de indruk van Annes veerkracht. Zoveel verhalen die zich vooral afspelen in de nacht. En toch maar volhouden om het haar man naar zijn zin te maken en creatieve wegen te bedenken om haar man toch weer naar bed te krijgen.

Maar in vertelling 187 is het dan zover. Haar man gaat naar het verpleeghuis. Anne beschrijft in deze vertelling hoe ze zich begrepen voelde door de zorgverlening die de intake deed. Vooral dat de zorgverlening écht wil weten wie haar man is stelt haar gerust.

In de daaropvolgende vertellingen lezen we heus niet altijd rozengeur en maneschijn. De verwardheid kan soms heftig toeslaan wat leidt tot een chaos in zijn kamer en haar man laat het ook niet altijd toe om verzorgd te worden. Maar gelukkig blijft de liefde en de herkenbaarheid voor zijn vrouw bestaan, waardoor ze soms ook samen in een lachbui kunnen schieten omdat ze elkaar door alles heen begrijpen.

Tenslotte wil ik zeggen dat het boek prachtig is vormgegeven. Het is vierkant, 16 x 16 centimeter, met een mooie abstracte schildering op de kaft waar ieder voor zich een betekenis in kan leggen, zoals zee, lucht, wind en licht.

Is dit boek iets voor u? Ik denk het wel

Als je niets van Lewy body dementie weet lees je hier een heel helder verhaal over hoe de ziekte zich kan manifesteren. Als je zelf een partner hebt met Lewy body dementie dan geeft dit boek mogelijk troost, begrip en erkenning. En als je dan bezoek krijgt, leg dit boek gerust op uw salontafel zodat ook andere naasten er in kunnen bladeren en meer gaan begrijpen over hoe u als partner zich soms kunt voelen.

Kijken naar wat iemand wél kan

Door Ingrid Valkema, medewerker dagbesteding

Elke week, op maandag en donderdag, verwelkomen wij op onze dagbehandeling en dagbesteding cliënten met de ziekte van Parkinson. Deze dagen staan in het teken van persoonlijke aandacht, beweging en ontmoeting. Hierbij kijken we vooral naar wat iemand wél kan.

Beweging is een belangrijk onderdeel van de dag. Met ons team hebben we vindingrijke ideeën zodat iedereen in beweging komt die dat wenst. Lukt het niet om lang te staan tijdens een activiteit? Dan pakken we er een stoel bij. Gaat het staan goed maar is er wat extra ondersteuning nodig? Dan geven wij die met aandacht en geduld. Veiligheid en vertrouwen staan altijd voorop.

Naast bewegen is ook het sociale contact van grote waarde. Samen doen we verschillende activiteiten die de fijne motoriek en het reactievermogen stimuleren. Maar minstens zo belangrijk: er wordt gelachen, aangemoedigd en genoten van het samenzijn. De onderlinge betrokkenheid en herkenning maken deze dagen bijzonder. We bieden allerlei activiteiten afgestemd op ieders mogelijkheden en tempo. Met de cliënten werken we aan zelfstandigheid en zelfvertrouwen. In een veilige en vertrouwde omgeving ondersteunen wij hen bij het behouden van kwaliteit van leven. Ook met Parkinson blijft er veel mogelijk - samen maken we er waardevolle en betekenisvolle dagen van!

Roze Salon

Vindt u het soms lastig om openlijk over uw seksuele geaardheid of genderidentiteit te praten? Of komt u graag op een ontspannen manier in contact met bijvoorbeeld lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en/of interseksuele ouderen (LHBTI-ouderen)?

Dan bent u van harte welkom bij de Roze Salon! De Roze Salon vindt plaats op iedere laatste dinsdag van de maand van 14.30 tot 16.30 uur in onze locatie Frankeland (Sint Liduinastraat 10, Schiedam).

De eerstvolgende bijeenkomsten zijn op:

- **Dinsdag 31 maart**
Thema: Bingo
- **Dinsdag 28 april**
Thema: Muziek (in oranje!)
- **Dinsdag 26 mei**
Thema: Fit blijven (lichamelijk en geestelijk)

De toegang tot de Roze Salon is vrij en vooraf aanmelden is niet nodig.

Wees welkom!

Liefde is...

... niet gebonden aan leeftijd

Lia van der Most en Theo de Kievith... twee verliefde mensen van respectievelijk 83 jaar en 88 jaar jong. Jong ja, want deze twee zijn het levende bewijs dat de liefde je jong houdt. Ze stralen naar elkaar toe en tijdens ons gesprek houden ze elkaars hand vast.

Mevrouw Lia van der Most in het kort: geboren in Rotterdam, maar al snel verhuisd naar Schiedam, waar ze nooit meer is weggegaan. Ze is erg honkvast want ze heeft 46 jaar lang in hetzelfde huis gewoond aan de Westfranklandsestraat. Op de kivevaschool gezeten (kinderen van één vader). Dit moest ze me wel uitleggen. Moeder katholiek, vader hervormd, dat was 'not done' in die tijd. De oorlog niet bewust meegemaakt, wel kan ze zich herinneren dat ze maandenlang in Friesland verblijft om aan te sterken. Alleen maar fijne herinneringen. Na haar Mulo-diploma gaat ze op een notaris-kantoor werken.

Na wat losse vriendjes valt ze voor de melkboer, Gerrit van der Most. Maar na één jaar huwelijk wordt Gerrit ziek en na een ziekbed van negen jaar overlijdt hij. Lia blijft

achter met een zoon, heeft inmiddels twee kleinkinderen en ook nog twee achterkleinkinderen. Na Gerrit heeft Lia nog een LAT-relatie van 20 jaar met Henk.

Lia is altijd zeer sportief geweest: wandelen was een grote hobby

Theo de Kievith in het kort: geboren in Schiedam, zesde in een rij van twaalf, 88 jaar jong. Opgevoed door zijn broers en zussen! Basisschool, daarna de ambachtsschool, om uiteindelijk als elektricien zijn brood te verdienen. Ook nog toneelmeester geweest bij Musis Sacrum; hartstikke leuk werk, ook al betaalt het slecht. Theo heeft een huwelijk van 50 jaar achter de rug met Riet, ook kinderen en kleinkinderen.

Theo is altijd zeer sportief geweest: wandelen was een grote hobby

En uitgerekend die hobby brengt Lia en Theo bij elkaar!

Lia zit op een wandelclub, gezellig, maar wel een klein groepje en merendeels vrouwen. Dan sluit er een nieuw lid aan, Theo de Kievith. Ze maken al wandelend een praatje en Lia vindt hem meer dan aardig. Helaas verdwijnt Theo weer uit beeld, om een jaar later weer aan te schuiven. Ze zoeken elkaar weer op om gezellig te praten tijdens het wandelen.

Tijdens een van die tochten, uitgerekend op Valentijnsdag, passeren ze een bloemenzaak. Maar géén bloemetje hoor. Uiteindelijk komt het tot een afspraakje in Hof van Spaland, een winkelcentrum in Schiedam Noord. Lia is op tijd op de afgesproken plek, maar geen Theo. Ze begint te twijfelen maar gelukkig staat Theo bij de andere ingang,

mèt een bloemetje. En vanaf dat moment is het aan.

Lia vindt dat ze totaal verschillende karakters hebben en dát werkt juist heel goed.

Theo is elke dag bij Lia, die noodgedwongen verzorgd woont. Ze hebben pech met de coronatijd en met een val van Lia waarbij ze haar enkel breekt. Dan blijkt dat ze neuropathie heeft. Lia kan niets meer zelf, zit in een rolstoel

en heeft ook een verlamming in haar armen. En dan blijkt maar weer eens 'in voor- en tegenspoed'. Theo zorgt met heel veel liefde voor zijn Lia en ook de verzorging binnen Schiewaegh doet er van alles aan om haar 'oude' dag zo prettig mogelijk te maken.

Als het even kan, gaan ze lekker samen naar buiten. Hij rolt, zij zit lekker warm ingestopt. Naar de film in de Soos aan

het Spinhuispad, de markt op, gewoon een stukje door de stad, als ze maar samen zijn. Verder is Theo kind aan huis in Schiewaegh, eet vaak beneden mee en kent iedereen. Ze zijn gewoon een leuk lief stel, dat zichtbaar geniet van de liefde die zich op redelijk late leeftijd heeft doen gelden. Ik gun Lia en Theo nog een lang en liefdevol leven samen. Aan hen zal het niet liggen.

Frankeland

Zangeres Linda

Zondag 12 april, 14.30 uur in de Havenzaal

Deze allround zangeres is een prima entertainer.

Marcel

Zondag 17 mei, 14.30 uur in de Havenzaal

Zorgt altijd voor een feestje met meezingers en gezelligheid.

Bridge Town Jazzband

Zondag 7 juni, 14.30 uur in de Havenzaal

Het repertoire is gevarieerd en bevat dixieland, swing, jive en Latin-nummers.

Harg-Spaland

Theatershow Tom Schotten

Vrijdag 24 april, 14.00 uur in de Flamingo

Ik hou van Holland Oranje Editie

Woensdag 29 april, 14.00 uur in de Flamingo

Gast spreker: diëtist, tijdens de themamaand 'Fit & vitaal'

Woensdag 20 mei, 14.00 uur in de Flamingo

Optreden van zanger & pianist John Swaab

Woensdag 17 juni, 14.00 uur in Bras22

Vaartland

Betty Foks dameskoor

Zaterdag 11 april, aanvang 14.30 uur in de Grote Vaart

Het koor bestaat uit enthousiaste dames, die liedjes zingen uit de tijd dat geluk nog heel gewoon was en er nog een touwtje uit de brievenbus hing.

Joris van Goudoever

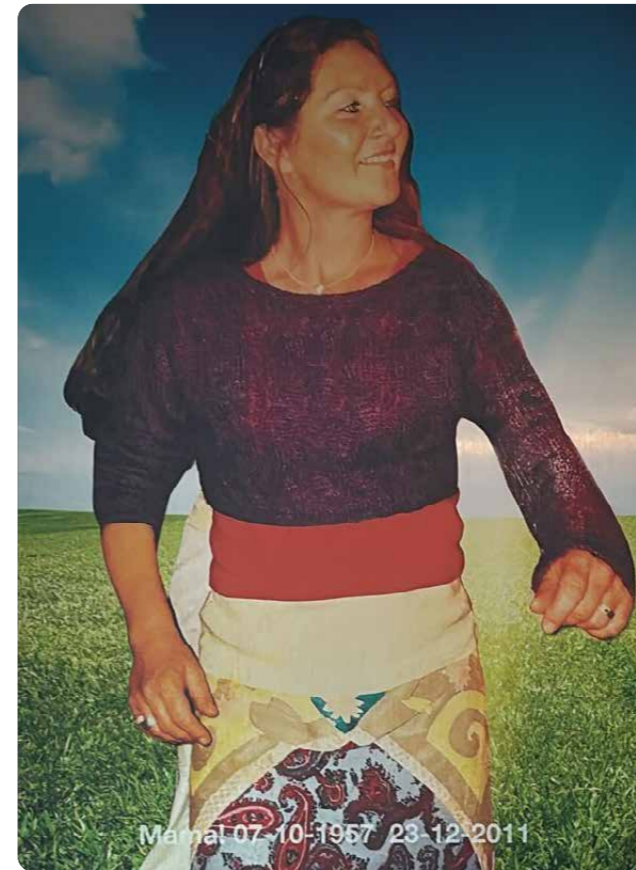
Zaterdag 9 mei, aanvang 14.30 uur in de Grote Vaart

Een veelzijdig pianist met meer dan achttien jaar podiumervaring en ruim honderd optredens per jaar. Hij speelt niet alleen muziek, hij vertelt verhalen zonder woorden en neemt zijn publiek mee op een muzikale reis.

Eerste Hoekse accordeonvereniging

Zaterdag 13 juni, aanvang 14.30 uur in de Grote Vaart

Opgericht op 1 april 1957.

Frankeland

Wie Manja de Reuver**Wanneer** 1 april tot 1 juli**Wat** Schilderijen in olieverf.
Eventuele opbrengsten gaan naar de Dierenbescherming en/of Kankerfonds.

Vaartland

Wie Anja Leermakers**Wanneer** 19 maart tot 14 mei**Wat** Kleurrijk werk in acryl, olieverf, bister en houtskool.
Ook keramiek in de vitrine.

De Achterstraat rond 1900, weinig zonlicht.

Wonen in het oude 'schattige' Vlaardingen

Gezondheidskolonie noodzakelijk om verzwakte kinderen te helpen

Je ziet het wel eens als reactie op oude foto's van Vlaardingen. 'Wat was Vlaardingen toch mooi! Al die leuke huisjes en straatjes: wat zonde toch dat die schattige woninkjes gesloopt zijn...'

Teun de Bruijn, wethouder in de wederopbouwjaren en geboren in de Vleersteeg, kon zich er enorm aan ergeren. "Geen mens, maar vooral geen jeugd, mag meer opgroeien in de krotten die ik heb gekend," was zijn motto. Want natuurlijk zijn er in Vlaardingen prachtige huizen en historische boerderijen gesloopt waarvan je nu denkt: hoe hebben ze dat ooit kunnen doen? Maar er zijn ook zeker woningen terecht tegen de vlakke gegooïd.

Laten we eens kijken naar de situatie van 1908 wanneer Vlaardingen meer dan 21.000 inwoners telt. In dat jaar voert de 'Gezondheidscommissie te Vlaardingen' een woningonderzoek uit in het oude centrum. In totaal worden bijna duizend woningen onderzocht. De Gezondheidscommissie gaat expres daar kijken, omdat hier de woonomstandigheden waarschijnlijk het slechtst zijn, staat in het voorwoord van het onderzoek: "Hierin hebben we ons niet vergist."

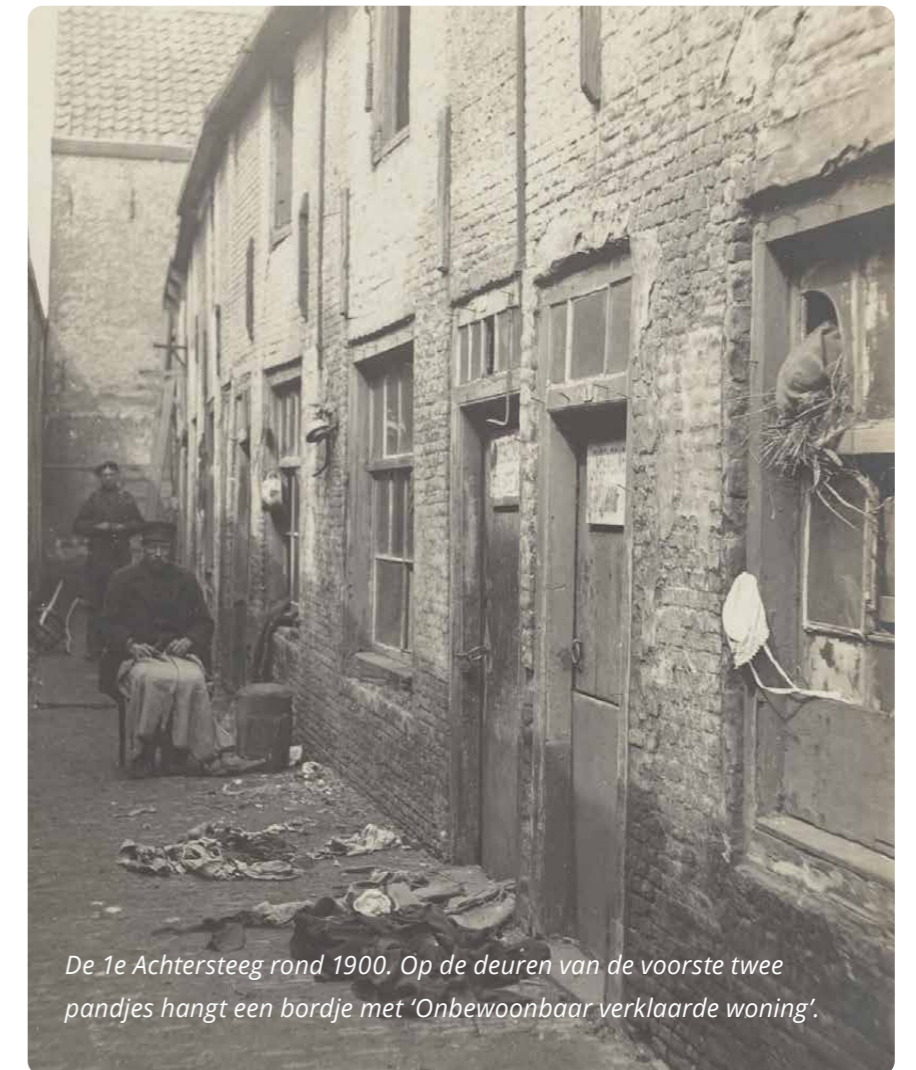
Want regelmatig komt de commissie tijdens het onderzoek huizen tegen waar direct ingrijpen noodzakelijk is. Zo hebben dertig woningen die nog niet op de waterleiding zijn aangesloten, alsnog stromend water in huis gekregen. Verder hebben 366 woningen geen gootsteen of een afvoermogelijkheid van gebruikt water. Andere huizen worden na bezoek onbewoonbaar verklaard.

Het meest opvallende is het grote aantal woningen dat uit maar één vertrek bestaat. Het gaat om 330 onderkomens, een derde van het aantal onderzochte huizen. Meer dan 80 procent hiervan heeft bovendien te lage plafonds, terwijl de helft niet voldoet aan de minimumoppervlakte van 14 vierkante meter.

Maar hoeveel Vlaardingers wonen er dan in een eenkamerwoning? Gemiddeld zo'n drie mensen, waarbij wel moet worden gemeld dat er in bijna alle gevallen nog een zolder bij hoort.

Toch moet je je hier niet te veel van voorstellen. Een derde van alle zolders heeft in 1908 alleen houten latten met dakpannen, het is niet afgestimmerd met planken of platen. Behoorlijk koud dus in de winter.

Het meest geschokt zijn de onderzoekers over het ontbreken van een toilet, ze noemen het "werkelijk treurig": In 42,1 procent van de onderzochte woningen is geen toilet te vinden, terwijl in vele gevallen waarin wél een 'privaat' is deze veel te wensen overlaat.

De 1e Achtersteeg rond 1900. Op de deuren van de voorste twee pandjes hangt een bordje met 'Onbewoonbaar verklaarde woning'.

Zo is in één woning het toilet in de keuken geplaatst, 'zonder voorportaal'. Wel handig als je tijdens het koken opeens moet plassen...

We weten nog wel meer over Vlaardingen in het jaar 1908, dankzij het jaarverslag van de Gezondheidscommissie. Opvallend voor 1908 is het aantal baby's dat de eerste verjaardag niet heeft gehaald. Het gaat om 71 van de 685 kinderen, een percentage van meer dan 10 procent. Tegenwoordig overlijdt in Nederland zo'n 0,35 procent van de pasgeboren kinderen in het eerste levensjaar.

In deze periode is het verder niet ongewoon dat kinderen alcohol drinken, blijkt ook uit het jaarverslag. Als kinderen worden ingeschreven bij de lagere school krijgen de ouders voortaan een waarschuwing "tegen het gebruik van sterke drank, likeur, bier of wijn door kinderen".

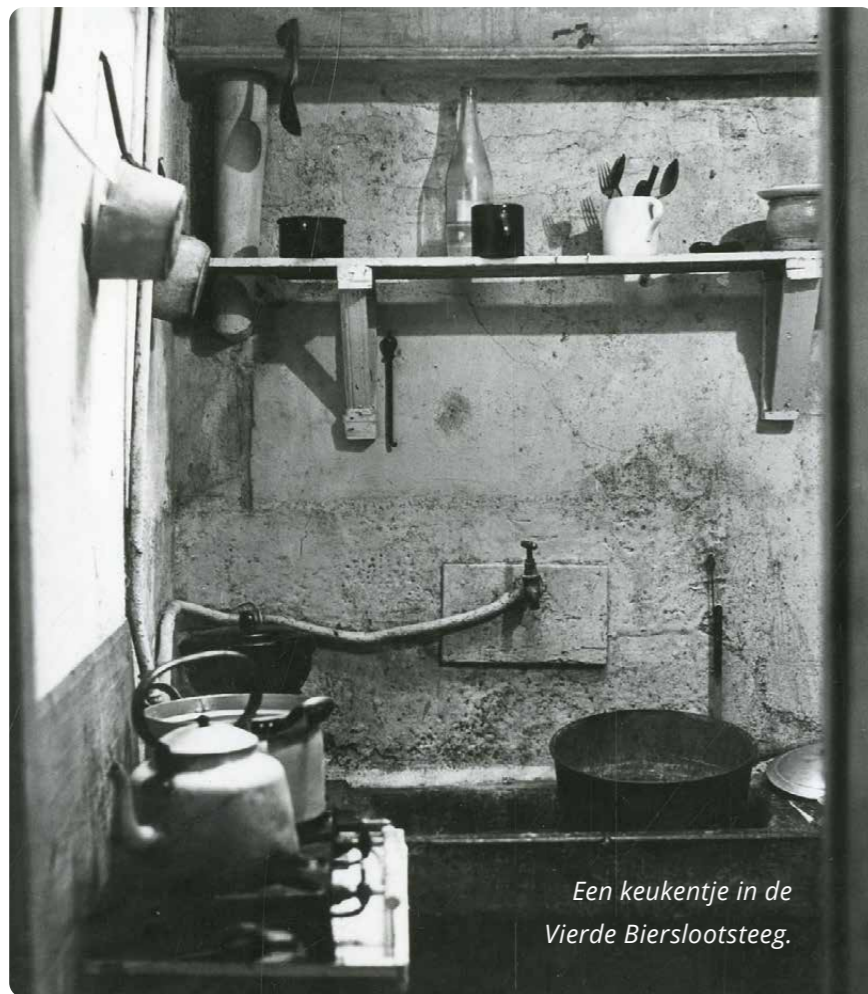
Gezondheidskolonie

Tien jaar eerder is er in Vlaardingen de 'Vereeniging voor Gezondheidskoloniën' opgericht om kinderen met een kwetsbare gezondheid een steuntje in de rug te geven. Het doel, zoals blijkt uit de statuten: "Door een verblijf in gezonde buitenlucht

onder doeltreffende leiding het lichamelijk en geestelijk welzijn te bevorderen van schoolgaande kinderen, die aan zulk een verblijf behoefte hebben."

In de zomer van 1899 gaan negentien Vlaardingse kinderen voor het eerst naar het Liesbos bij Etten-Leur voor een periode van drie weken. Daar mogen ze in een Gezondheidskolonie die is opgericht door de gemeente Dordrecht op krachten komen. En met resultaat: voor vertrek worden de jongens en meisjes gewogen, ze wegen tussen de 14,5 en 17 kilo. Als ze weer thuis zijn, blijkt dat de 'kolonistjes' allemaal in gewicht zijn toegenomen, twee, soms zelfs drie kilo. Na drie maanden worden ze nog eens thuis bezocht en dan is nog steeds de positieve invloed te merken van de 'Brabantse dennenuit'.

Maar wat doen ze daar de hele dag? Gelukkig is het verslag van die eerste reis bewaard gebleven. Om zeven uur staan de jongens en meisjes op. Ze moeten zelf hun schoenen poetsen en bedden opmaken, en om half negen volgt het ontbijt. Daarna worden ze voorgelezen. Om tien uur maken ze in de bossen een grote wandeling. Rond twaalf uur zijn ze terug in het huis voor een glas melk, een uurtje later volgt dan de lunch. Om half drie gaan de 'boskinderen' weer wandelen, om half vijf wacht weer een glas melk.

Een keukentje in de Vierde Bierslootsteeg.

Leesles in het Liesbos.

De maaltijd.

Tussen vijf en zeven mogen de kinderen buiten gaan spelen, in hun dagboek schrijven of lezen. Op de zaterdag gaan ze in bad. Helaas werkt het weer in het begin niet echt mee: het regent de eerste vier dagen zo hard dat de kinderen binnen moeten blijven. De hoofd-leider, mejuffrouw Bruininghuis, probeert de kinderen in die regen-tijd dan maar wat versjes te leren. Verder krijgen sommige kinderen bezoek van thuis.

Ook een jaar later is het in het begin regenachtig in Brabant. “Met lezen, vertellen en in huis spelen werden die dagen doorge-bracht. Maar daar de bibliotheek klein en de voorraad speelgoed gering was, bleek het geen gemak-kelijke taak om het 20-tal nuttig en aangenaam bezig te houden.”

Gelukkig trekt het weer na een tijdje bij: “De magere bleke wangen werden langzamerhand gevulder en verbrand en toen de dag van vertrek gekomen was, gingen allen opgewekt en gezonder naar hunne ouders terug.”

De Vlaardingse ‘boskinderen’ in de zomer van 1903 met hun begeleiders.

De magere bleke wangen werden langzamerhand gevulder...

Voor de zomer van 1903 hebben we een foto van de twintig Vlaardingse kinderen. Een jongen heeft zijn viool meegenomen, een andere jongen houdt een hoepel vast. Van tevoren hebben huisartsen en onderwijzers zestig kinderen naar voren geschoven om te worden uitgezonden, maar er is slechts geld voor twintig.

Nog vele jaren lang worden Vlaardingse kinderen naar een gezondheidskolonie gestuurd. In 1962 is het zelfs nodig om honderdvijftig jongens en meisjes te laten bijkomen.

Dankbetuiging.
 OUDERS en FAMILIELEDEN der kinderen, welke deel hebben uitgemaakt van de Vlaardingsche Gezondheidskolonie, betuigen hiermede hun hartelijken dank, eerstens aan hen die het nuttige en noodzakelijke hiervan hebben ingezien. tweedens aan hen die de uitvoering van dit doel hebben mogelijk gemaakt, en derdens aan de Dames B. BRUYNINGHUIS en C. TERLAAK, die gedurende dien tijd de ouderlijke lasten en zorgen hebben overgenomen. (2314)

Bronnen

- Archief van de Vereniging voor Gezondheidskoloniën (archieffnummer 0029)
- Archief van de Gezondheidscommissie (archieffnummer 0252)
- Nieuwe Vlaardingsche Courant
- Beeldbank Regionaal Archief Dordrecht

Foto's

- Collectie Stadsarchief Vlaardingen
- De Achterstraat, Fotonr. T005-001
 - De 1e Achtersteeg, Fotonr. T258-003
 - Een keukentje, Fotonr. T405-002
 - De Vlaardingse ‘boskinderen’, Fotonr. P6032
- Collectie Regionaal Archief Dordrecht
- Leesles, Fotonr. 552_303390
 - De maaltijd, Fotograaf B. Jong. Fotonr. 552_303389

‘Zeer opposante boer’

In 1908 wordt Vlaardingen getroffen door tyfus: elf Vlaardingers lopen deze ziekte op, één patiënt overlijdt hieraan, blijkt uit een verslag van de Gezondheidscommissie. Deze elf zieken blijken één opvallende overeenkomst te hebben: ze hebben allemaal melk gedronken van een melkslijterij in Vlaardingse-Ambacht ‘van een niet zeer meegaande melkleverancier’: “Wij verboden hem melk te vervoeren of te leveren, lieten een politiepost voor zijn woning stellen en vernietigden nog dien-zelfden dag al de van zijn koeien afkomstige melk, waarvoor hij door ons werd schadeloosgesteld.”

De hoofdbron blijkt uiteindelijk een pompje op het erf te zijn dat gebruikt wordt om de melkvaten te reinigen met water uit de sloot, hoewel de boerderij gewoon is aangesloten op de waterleiding. De ‘zeer opposante boer’ is echter ‘niet genegen’ om de pomp weg te halen. Het water van de pomp en de sloot wordt onderzocht in het Instituut Dr. H.J. van ’t Hoff en L. Weeda in Rotterdam. Het oordeel luidt klip en klaar:

“Beide zeer slecht. Behalve het groot aantal kiemen, is het pompwater kwalitatief ook zeer slecht, slechter nog dan het slootwater (paratyfuskiemen) zodat sluiting of vernieuwing nodig is van de pomp.” De boer geeft eindelijk toe en stopt zelfs met zijn bedrijf.

Patrick en zijn moeder

Door Jacqueline van der Pijl, redacteur

In dit interview vertelt Patrick openhartig over zijn 'Toko': de voor velen bekende winkel in Frankeland – en over zijn liefdevolle inzet voor de bewoners van Frankeland. Patrick runt zijn toko al 20 jaar en heeft daar tot op de dag van vandaag geen spijt van.

Het is best druk in de winkel op het moment dat ik Patrick tref voor het interview. “Kan ik die mevrouw nog even helpen, dan ben ik zo weer terug,” zegt hij. “Natuurlijk,” zeg ik. Als Patrick weer tegenover mij zit, vertelt hij wat hem ertoe bewogen heeft om in een zorgomgeving als Frankeland een winkel te beginnen.

Patrick heeft een achtergrond in de mechanische techniek en ICT. Hij heeft bijvoorbeeld voor een kabelmaatschappij gewerkt totdat hij via via werd gevraagd om een kennis te helpen bij het runnen van een winkel in Frankeland. En dat wilde hij wel. Om gezondheidsredenen moest die kennis er al snel mee stoppen en besloot Patrick de Toko over te nemen.

Snoepjes van vroeger

Wat verkoop je zoal en wat niet (meer), vraag ik. “Drankjes en snacks zitten altijd wel in ons assortiment. En Oudhollands snoep, die snoepjes gaan heel hard. Scheermesjes daarentegen raak je aan de straatstenen niet meer kwijt en batterijen voor hoortoestellen worden haast niet meer verkocht. Die producten verdwijnen dus langzamerhand uit het assortiment.”

Helpende hand

“Vroeger kon je bij ons brood kopen, maar dat doen we niet meer.” Patrick zou Patrick niet zijn als hij daar geen uitzondering op maakt. Voor één bewoner bestelt en bezorgt hij in overleg wekelijks een brood. En jaarlijks regelt hij een speciale agenda voor een andere mevrouw. Het zijn maar een paar voorbeelden van zijn ‘helpende hand’.

Patrick heeft twee jaar zendingswerk in Engeland gedaan. “Ik help graag mensen en vind het ongevoel dat we lelijk tegen elkaar doen en tegenover elkaar staan. Ook in Frankeland zijn wij er voor de mensen.” Patrick's moeder kan dat beamen. “Het belangrijkste is het praatje met de bewoners en een groet als ze langs onze winkel lopen,” zegt ze.

Familie

Familie is belangrijk voor Patrick. Zichtbaar trots vertelt hij over de hoge rapportcijfers van zijn zoon David (13). Zijn dochter

Eva (9) is heel sportief: zij doet aan freerunning (straatacrobatiek) en korfbal. Patrick's moeder is bijna 80. Zolang het kan, haalt hij haar op en zij vormen dan ook een vertrouwd twee-eenheid in de winkel.

“Kan ik die mevrouw nog even helpen, dan ben ik zo weer terug”

Hobby en passie

Wist u dat Patrick ook unieke creaties maakt? Hij laat me een paar voorbeelden zien. Zo heeft hij voor de kleinkinderen van een klant een geboortetegel gemaakt. Op de foto is te zien dat hij het geboortekaartje heeft gebruikt als ontwerp. De tegel is bewerkt met een speciale polymeercoating

en speciaal soort inkt zodat de vloeistof goed hecht.

Patrick's werkplek oogt op een miniwerkplaats. “Mijn vrouw wordt gek van al die machines,” zegt hij. Zijn dochter denkt daar anders over. Voor haar heeft hij met een snijmachine een spaarpot van hout gemaakt. Je kunt hem uit elkaar halen, zodat je hem niet kapot hoeft te maken om het geld eruit te halen. Handig! Patrick doet ook veel met Artificiële Intelligentie (AI). Hij laat mij een foto in animatiestijl zien. Ik herken hem meteen!

Al deze producten zijn in de winkel te vinden. “Ik hoop dat nog meer mensen mijn werk gaan ontdekken. Het eindproduct is wel sterk afhankelijk van de kwaliteit van de foto die de klant aanlevert.” Wie iets door Patrick wil laten maken, kan de winkel bezoeken of contact opnemen via de receptie van Frankeland.

Winterfeest in Schiewaegh

Door Cees van Giezen, redacteur
Beeld door Coen Meeder, redactiefotograaf

"Het zal toch niet altijd winter blijven?"

Die verzuchting hoor je weleens, als de dagen maar niet langer lijken te worden en het nog steeds bitter koud blijft. Deze afgelopen winter was het voor het eerst sinds tijden echt koud, met zelfs sneeuw en een paar dagen natuurijs. Maar gelukkig, aan alle kou komt een eind, en dat mag gevierd worden.

De eerste sneeuwklonks komen al tevoorschijn, het is zowaar nog licht rond 18.00 uur en in de Serre in Schiewaegh brandt de kachel. Op het toneel staat een indrukwekkende geluidsinstallatie klaar. De kou trotseren hoeft dus niet, we verzamelen ons gezellig in de Serre. Een kopje koffie erbij, hier en daar een sapje en afwachten wat er gaat komen. Ze laten niet lang op zich wachten, het duo 'de 2 V's', bestaande uit Peter en Willem, stapt enthousiast het podium op.

Eerst maar eens die jasjes die ze aanhebben ontcijferen. Al die gekleurde vlakjes vormen met elkaar het testbeeld, zoals je dat vroeger zag als je vol verwachting de tv veel te vroeg had aangezet.

Maar, de mannen komen niet voor een mode-show, er wordt gezongen! Swingende muziek, vrolijke liedjes, de meeste lekker gewoon in het Nederlands. Er wordt, eerst voorzichtig en later steeds enthousiaster, meegezongen, geklapt en gezwaaid met sjaltjes en vlaggetjes. De sfeer komt er goed in. Met een heuse rock & roll medley gaat het richting pauze. Met een drankje en iets lekkers erbij. En daarna pakken de mannen de microfoon weer op voor de tweede helft. Wat een enthousiasme en energie, zowel van onze artiesten als van het publiek. De kou is vergeten. Laat maar komen, de lente!

Sneeuw

Door Anne-Marie Rietveld-van Essen, receptionist

Het is alweer even geleden... Nederland was plots bedekt onder een dikke laag sneeuw. Dat waren we niet meer gewend!

Wel gaf het hele mooie plaatjes, maar voor onze ouderen was het niet makkelijk om naar buiten te gaan. Het viel niet mee om het pad na iedere sneeuwval weer begaanbaar te maken en ook het strooizout was niet aan te slepen.

Gelukkig waren collega's Petra en Renate van het Jacobs Gasthuis niet te beroerd om de handen uit de mouwen te steken. En ook de medewerkers van de algemene dienst en onze collega Vincent van de technische dienst die de geweldige sneeuwmachine weer aan de praat kreeg deed geweldig werk!

Namens ons allemaal (en vooral de bewoners van het Jacobs Gasthuis en de DrieLanen); heel erg bedankt!

Olympische sfeer in Harg-Spaland

Door Gino de Lange, coördinator welzijn

Woensdag 11 februari stond onze locatie Harg-Spaland volledig in het teken van de Olympische Winterspelen. De Flamingo was omgetoverd tot een waar wintersportparadijs, waar enthousiasme, sportiviteit en vooral gezelligheid centraal stonden. De deelnemers (een groot aantal bewoners) gingen vol energie de uitdaging aan om gezamenlijk zoveel mogelijk punten te verzamelen.

Spelen in rondes van 15 minuten

De groep werd verdeeld over verschillende spellen. Iedere ronde duurde 15 minuten, waarna werd doorgewisseld naar het volgende onderdeel. Op deze manier kwam iedereen in beweging én kon iedere deelnemer aan alle onderdelen meedoen.

Sneeuwbal gooien

Bij het sneeuwbalgooien draaide alles om precisie. De deelnemers kregen kunstsneeuwballen, waarmee zij moesten mikken in verschillende manden. Op elke mand stond een aantal Olympische punten weergegeven. Hoe verder of moeilijker bereikbaar de mand, hoe hoger het puntenaantal.

Met fanatieke concentratie werden de sneeuwballen gegooid. Elke rake worp werd met gejuich ontvangen. Het spel zorgde niet alleen voor gezonde competitie, maar ook voor veel lachmomenten wanneer een bal net de rand van de mand raakte.

Estafette

De estafette vereiste samenwerking en snelheid. De deelnemers zaten in rijtjes van drie tot vier (rol) stoelen achter elkaar. Het doel was om verschillende voorwerpen zo snel mogelijk van voor naar achter door te geven en vervolgens weer terug naar voren.

Er werd fanatiek aangemoedigd en iedereen deed zijn uiterste best om het tempo hoog te houden. Het spel benadrukte het belang van teamwork, alleen door goed samen te werken kon een snelle tijd worden neergezet.

Olympische Quiz

Tijdens de quiz werd het geheugen flink op de proef gesteld. De deelnemers moesten bekende (oud) Nederlandse deelnemers aan de Olympische Spelen raden en daarbij het juiste aantal gouden medailles koppelen.

Er kwamen mooie herinneringen naar boven aan indrukwekkende prestaties uit het verleden. Fanatieke sportliefhebbers deelden hun kennis, terwijl anderen met enthousiasme meedachten. Het zorgde voor levendige gesprekken en een gezonde dosis competitie.

Mini-curling

Het mini-curlingspel was een tafelspel dat veel weg heeft van sjoelen, maar met een echte Olympische twist. De regels waren gebaseerd op de officiële curlingsport: het doel was om de stenen zo dicht mogelijk bij het midden van het doel (de 'house') te schuiven.

Met vaste hand werden de stenen over de tafel geschoven. Tactiek speelde hierbij een belangrijke rol: niet alleen punten scoren, maar ook slim de stenen van de tegenstander wegstoten. Het spel bleek een groot succes en zorgde voor spannende eindstanden.

Een gouden afsluiting

Aan het einde van de middag werden alle punten bij elkaar opgeteld. Maar uiteindelijk was er maar één echte winnaar: de gezelligheid en het samen bewegen. Als kers op de taart gingen alle deelnemers naar huis met een bijpassende gouden medaille.

depri dwerf- staat in Europa	bericht volk	kappers- gerei	optocht	Franse keizer	barens- pijn spoedig	grondstof voor chocolade	loopvogel sport- attribuut		
			lichaams- deel			3			
knoest in hout inwonend	9	Afrikaanse hoofdstad mannelijk dier				arbeids- akkoord geliefde van Julia			
			bron- water afmeting		wedren specerij				
voorspel	netvlies	zuigdot	bos mager	5	rakel				aanslag op ijzer
				grond- soort		6	daar vlug		
hinderlijke onder- breking	niet eens- gezind	verbond onder- werp			basilicum- saus mikpunt				
				theater in Parijs kortom					laag houten vat
schrijf- vloeistof een zekere		4	zangster roofdier		2	grafisch kunstwerk Europees land			
		een korte tijd		sufferd		intrige sneeuw- hut			
lust			boek- formaat vinnige klap				regel- maat		uniek
vrees	verdoving	deel v.e. schip	wig spits toelopende tent		wereldbol plaats in Zweden			1	
			af- gelasten			8			
bende	kleur- schakering steek- schuim			aperitief- hapje	deel v.e. gezicht hijs- werktuig				gordijn- staaf
			vlees- gerecht operaliëd			zeevis	zeer pre- historisch dier		
knaag- diertje houding			sterren- beeld				kwink- slag		dieren- verblijf
		7	zintuig zilver		berg in Zwitser- land				
deel van Egypte snij- werktuig			muzikale hulde						
			eetketel		proberen			10	

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10

		2							
			6			4			8
	8	4	1			9	5		
7									
				5		6			
			4		2		9	7	
		9							4
6	5				8		7	9	
	2	7	3		1				

Winnaars van de puzzels uit de vorige editie

Oplossing puzzel: prijspuzzel | Oplossing Sudoku: 4

Frankeland / Jacobs Gasthuis

Puzzel: De heer/mevrouw De Koning-Vavier, Schiedam
Sudoku: Mevrouw Landsbergen, Schiedam

Harg-Spaland

Puzzel: Mevrouw Van Gerven-Kamp, Schiedam
Sudoku: Mevrouw Van Geene, Schiedam

Schiewaegh

Puzzel: Mevrouw De Jong, Matlinge, Schiedam
Sudoku: De heer/mevrouw Van der Salm, Schiedam

Vaartland

Puzzel: Mevrouw Van Es, Vlaardingen
Sudoku: Mevrouw Van Loon, Vlaardingen

Van harte gefeliciteerd! Wint u in Harg-Spaland, Schiewaegh of Vaartland, dan ligt er bij de receptie een waardebon van € 15,- voor u klaar. Winnaars in Frankeland/Jacobs Gasthuis krijgen de waardebon thuisgestuurd.

U kunt de oplossing(en) tot uiterlijk maandag 18 mei 2026 inleveren bij de receptie van uw locatie of mailen naar fgn.redactie@frankelandgroep.nl. Onder de goede inzenders van één of beide puzzels worden waardebonnen van € 15,- verloot.

Sudoku Puzzel

Jaargang 17, nummer 1 - 2026
Oplage 2.400 stuks

Frankelandgroep Nieuws is een uitgave voor bewoners en cliënten van Frankeland, Harg-Spaland, Jacobs Gasthuis, Schiewaegh, Vaartland en Thuiszorg Ouderen Frankelandgroep.

Frankelandgroep Nieuws verschijnt vier keer per jaar. De volgende editie verschijnt op 26 juni 2026.

Hoofdredacteur Astrid Boonstoppel
Redactieleden Denise Beeckmans, Annelies van Breukelen, Cees van Giezen, Carien Kemink, Elly Kramer, Coen Meeder (fotograaf), Jacqueline van der Pijl en Janneke Warmolts. Met dank aan allen die aan deze editie hebben meegewerkt.

Vormgeving DTPat - Patrick Mostert
Coverfoto Coen Meeder

Redactieadres
Frankelandgroep Nieuws
Sint Liduinastraat 10
3117 CS Schiedam
☎ 010 - 426 49 25
✉ fgn.redactie@frankelandgroep.nl

Inleveren van kopij
Kopij voor de volgende editie kan worden gemaild of worden ingeleverd bij het secretariaat van Frankeland, t.a.v. redactie Frankelandgroep Nieuws. Dit kan vanaf nu al, maar de uiterlijke inleverdatum is **maandag 18 mei 2026**. Kopij die na deze datum wordt ingeleverd, kan niet meer worden geplaatst.

De redactie behoudt zich het recht voor inzendingen te weigeren, te redigeren of in te korten.

www.frankelandgroep.nl